

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo

**ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO IN
PREKRŠKOVNI POSTOPKI TER NJIHOVO
REŠEVANJE**

Katja Tašner

Ljubljana, februar 2013

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

DIPLOMSKO DELO

**ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO IN PREKRŠKOVNI POSTOPKI
TER NJIHOVO REŠEVANJE**

Kandidatka: Katja Tašner
Vpisna številka: 04037062
Študijski program: Visokošolski študijski program Uprava I. stopnja

Mentor: prof. dr. Srečko Devjak

Ljubljana, februar 2013

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisana Katja Tašner, študentka visokošolskega študijskega programa Uprava I. stopnje, z vpisno številko 04037062, sem avtorica diplomskega dela z naslovom »Zahteva za sodno varstvo in prekrškovni postopki ter njihovo reševanje«.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo rezultat izključno mojega lastnega raziskovalnega dela;
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oz. citirana v skladu s fakultetnimi navodili;
- sem poskrbela, da so vsa dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predloženega dela in je zapisan v skladu s fakultetnimi navodili;
- sem pridobila vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti prenesena v predloženo delo in sem to tudi jasno zapisala v predloženem delu;
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del, bodisi v obliki citata, bodisi v obliki skoraj dobrednega parafraziranja, bodisi v grafični obliki, s katerim so tuje misli oz. ideje predstavljene kot moje lastne – kaznivo po zakonu (Zakon o avtorstvu in sorodnih pravicah, Ur. list RS, št. 21/95), kršitev pa se sankcionira tudi z ukrepi po pravilih Univerze v Ljubljani in Fakultete za upravo;
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo delo in za moj status na Fakulteti za upravo;
- je elektronska oblika identična s tiskano obliko diplomskega dela ter soglašam z objavo dela v zbirki »Dela FU«.

Diplomsko delo lektorirala: Tina Zadavec

Ljubljana, 4.2.2013

Podpis avtorice:

Katja Tašner

POVZETEK

Diplomsko delo temelji na predstavitvi rednih sodnih postopkov in hitrih prekrškovnih postopkov, katerih posledica je zahteva za sodno varstvo, ki je prav tako predmet tega diplomskega dela. Da do obstoječih postopkov sploh pride, pa je potreben prekršek, ki je kot tak določen v zakonu, uredbi vlade, odloku samoupravne lokalne skupnosti in je zanj predpisana sankcija.

Za začetek postopka je zmeraj zadolžen prekrškovni organ. Če navedeni ugotovi, da so podani zakonski pogoji za izvedbo postopka o prekršku, ga mora izvesti in zanj izdati odločbo o prekršku, kar pa pomeni, da gre za hitri postopek. V kolikor pa hitri postopek ni dovoljen, mora prekrškovni organ pri pristojnem sodišču vložiti obdolžilni predlog in tako se sproži redni sodni postopek.

Namen diplomskega dela je prikazati učinkovitost reševanja zahtev za sodno varstvo in rednih sodnih postopkov na sodiščih ter podati podatke, zoper katere prekrške prispe na sodišča največ zahtev za sodno varstvo in obdolžilnih predlogov. Uporabljena je deskriptivna ali opisna metoda raziskovanja, prav tako je pri raziskavi, ki primerja predpisane sankcije v Sloveniji, Nemčiji in na Hrvaškem, uporabljena analitična metoda. Pri analizi, kjer je prikazano število prejetih obdolžilnih predlogov in število prejetih zahtev za sodno varstvo, pa je uporabljena statistična metoda. Cilj naloge je podrobna proučitev obstoječih postopkov in posledično analiza odnosov zahtev za sodno varstvo in rednih sodnih postopkov. Potrjena je hipoteza, da obstaja statistična povezanost med zahtevami za sodno varstvo in obdolžilnimi predlogi, ki so prispeli v reševanje na Okrajno sodišče na Ptuju, saj je pri pregledu zakonov ugotovljeno, da je največ prekrškov v obeh primerih storjenih na podlagi Zakona o varnosti cestnega prometa, kateremu sledi Zakon o pravilih cestnega prometa in Zakon o varstvu javnega reda miru.

Ključne besede: prekršek, zahteva za sodno varstvo, hiter prekrškovni postopek, redni sodni postopek, sankcija, sodišče

SUMMARY

REQUEST FOR JUSTICE AND OFFENSE PROCEEDINGS AND THEIR SOLVING

The thesis is based on the presentation of the regular judicial proceedings and quick offense procedures, which result in a request for judicial protection, which is also the subject of this thesis. That the existing procedures do occur it requires an offense, which is designated as such in law, government regulation, and ordinance local government and has prescribed sanctions.

The beginning of this process is still charged with the misdemeanor authority. If that finds, that there are legal requirements for operation of a misdemeanor, it should implement it and issue a decision on the offense, which means that it is a quick process. If the fast-track procedure is not allowed, the misdemeanor authority has to make a proposal to bring an accusation at the proper court and this means, that an ordinary court proceeding has been thrown out.

The purpose of this study is to show the efficacy of solving of requests for judicial protection and regular judicial proceedings in the courts, and to provide data against which offenses arrive at court the most requests for judicial protection and accusation proposals. In the thesis is used the descriptive method of research, it is also used the analytical method of research, whit which compares the penalties prescribed in Slovenia, Germany and Croatia and where the number of received proposals, charges and number of received requests for judicial protection is shown, a statistical method of research is used. Aim of the study is a detailed examination of existing procedures and, consequently, analysis of relations of requests for judicial protection and regular court proceedings. The hypothesis is confirmed, that there is a statistical interaction between the requirements for judicial protection and accusation proposal, which arrived at the District court Ptuj to be solved, because in the review of the laws was found that the majority of offenses, committed in both cases, are made on the basis of the Road Traffic Safety Act, which follows the Act of rules in road transport and the The Protection of Public Order Act.

Key words: the offense, a request for judicial protection, quick offense procedure, regular judicial proceeding, sanction, court

KAZALO

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA	iii
POVZETEK.....	v
SUMMARY	vi
KAZALO.....	vii
KAZALA PONAZORITEV.....	viii
KAZALO GRAFIKONOV	viii
KAZALO TABEL	viii
1 UVOD.....	1
2 TEORETIČNE IN PRIMERJALNE OPREDELITVE PREKRŠKA.....	3
2.1 SANKCIJE ZA PREKRŠEK.....	3
2.2 VZGOJNI UKREPI IN SANKCIJE ZA MLADOLETNIKE	9
2.3 RAZLIKA MED PREKRŠKOM IN KAZNIVIM DEJANJEM	10
3 IZVAJANJE SODNEGA VARSTVA NA PODLAGI HITREGA POSTOPKA PREKRŠKOVNEGA ORGANA.....	12
3.1 RAZLOGI ZA VLOŽITEV ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO	12
3.2 PRAVICA DO ZAHTEVE SODNEGA VARSTVA, ROK ZA VLOŽITEV ZAHTEVE TER NJENA VSEBINA	13
3.3 POSTOPEK OBRAVNAVE ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO	15
4 TEORETIČNA OBRAZLOŽITEV IN STATISTIČNA ANALIZA PREKRŠKOVNIH POSTOPKOV NA PTUJU	18
4.1 PREKRŠKOVNI POSTOPEK PREKRŠKOVNEGA ORGANA ALI HITRI POSTOPEK...	20
4.2 REDNI SODNI POSTOPEK	25
4.2.1 KRAJEVNA PRISTOJNOST SODIŠČ	30
5 ZAKLJUČEK.....	36
LITERATURA IN VIRI.....	38
PRILOGE	42

KAZALA PONAZORITEV

KAZALO GRAFIKONOV

Število podanih EPVD-jev na 1000 prebivalcev v Sloveniji	8
Število podanih EPVD-jev na 1000 prebivalcev Ptuja	8
Prejete zadeve na sodišča v Sloveniji v letu 2011, na 1000 prebivalcev	19
Prejete zadeve na Okrajno sodišče na Ptuj v letu 2011, na 1000 prebivalcev Ptuja.....	20

KAZALO TABEL

Primerjava predpisane globe za najpogostejše prekrške v Sloveniji in tujini	4
Podatki o izrečenih prenehanjih veljavnosti vozniških dovoljenj na podlagi doseženega ali preseženega z zakonom določenega števila kazenskih točk v letu 2010 in letu 2011 za celotno Slovenijo.....	6
Podatki o izrečenih prenehanjih veljavnosti vozniških dovoljenj na podlagi doseženega ali preseženega z zakonom določenega števila kazenskih točk v letu 2010 in letu 2011 na območju Ptuja	7
Prejete zadeve na sodišča v Sloveniji in na Okrajno sodišče na Ptuj v letu 2011	19
Prikaz najpogosteje prejetih zahtev za sodno varstvo na Okrajnem sodišču na Ptuj v letu 2011	24
Prikaz najpogostejših rednih sodnih postopkov na Okrajnem sodišču na Ptuj, v letu 2011	28
Število vseh rednih sodnih postopkov in število vseh vloženih zahtev za sodno varstvo na Okrajno sodišče na Ptuj v letu 2011	31
Primerjava gibanja števil rednih sodnih postopkov (PR) in zahtev za sodno varstvo (ZSV), ki so prispela v reševanje na vsa sodišča v Sloveniji, v letu 2010 in 2011	34
Prekrški obravnavani na Okrajnem sodišču Ptuj	4
Zahteve za sodno varstvo obravnavane na Okrajnem sodišču Ptuj.....	13

1 UVOD

Prekrškovni postopki se po Zakonu o prekrških (v nadaljevanju ZP-1) delijo na hitre in redne postopke. Redne postopke tako obravnavajo okrajna in višja sodišča, hitre postopke pa vodijo prekrškovni upravni in drugi organi. Največ prekrškov se obravnava po hitrem postopku. Redni sodni postopek je namenjen le tistim prekrškom, pri katerih je potrebna večja stopnja vrednotenja z vidika osebnosti storilca, kadar so določene širše meje dispozitivnosti pri izrekanju sankcij in če sankcije s svojimi posledicami posegajo v temeljne človekove pravice in svoboščine.

Namen diplomske naloge z naslovom Zahteva za sodno varstvo in drugi prekrškovni postopki ter njihovo reševanje je ugotoviti učinkovitost reševanja zahtev za sodno varstvo in rednih postopkov na sodiščih, obenem pa ugotoviti, zoper katere prekrške prispe na sodišča največ zahtev za sodno varstvo in obdolžilnih predlogov.

Cilj diplomskega dela je podrobna proučitev obstoječih postopkov in posledično analiza odnosov zahtev za sodno varstvo in vodenih prekrškovnih postopkov.

Diplomska naloga vsebuje tri dele. V prvem delu je opredeljen dejanski pomen prekrška, opredeljene so sankcije za storjene prekrške in narejena je kratka primerjalna raziskava za najpogostejše prekrške in njihovo kaznovanje v Sloveniji, Nemčiji in na Hrvaškem. Narejena je tudi statistična analiza prejetih predlogov za odvzem vozniškega dovoljenja za področje celotne Slovenije in za področje Ptuj, v letu 2010 in 2011. Nadalje je opisano, kakšne so sankcije zoper mladoletnike, ki so storili prekršek, ter kdaj se mladoletniku sme izreči sankcija ali kdaj se mu izreče vzgojni ukrep. Opisana je tudi razlika med prekrškom in kaznivim dejanjem.

Naslednji del diplomske naloge temelji na opisu zahteve za sodno varstvo. Govori, kaj je zahteva, kdo o njej odloča, kdo so lahko njeni vlagatelji, opisuje razloge, zoper katere se lahko vloži zahteva, ter čas oziroma rok, v katerem mora biti vložena, da se šteje kot pravočasna, opredeljena je tudi vsebina zahteve ter postopek obravnave.

Tretji del diplomske naloge pa temelji na opisu hitrega postopka in rednega sodnega postopka. Zajema tudi statistično analizo prejetih zahtev za sodno varstvo za točno določene prekrške in statistično analizo prejetih obdolžilnih predlogov za točno določene prekrške na Okrajno sodišče na Ptuj. Sledi še nekaj manjših analiz s področja zahtev za sodno varstvo, prejetih na Okrajno sodišče na Ptuj, dodana pa je tudi analiza gibanja zadev na sodiščih, ki kaže rezultate prejetih, rešenih in nerešenih zadev na sodiščih celotne Slovenije in na sodišču na Ptuj.

Pri pisanju diplomskega dela je uporabljena deskriptivna ali opisna metoda raziskovanja, saj je na podlagi obstoječe literature in veljavnih zakonov predstavljena zahteva za sodno varstvo in prekrškovni postopki ter njihovo reševanje. Prav tako je v nalogi uporabljena analitična metoda raziskovanja, saj je narejena tudi manjša raziskava glede predpisanih sankcij za najpogostejše prekrške v Sloveniji in predpisanih glob na Hrvaškem ter v Nemčiji. Analizirano pa je tudi število prejetih obdolžilnih predlogov oziroma odločb, ki se obravnavajo po rednem sodnem postopku, in število prejetih zahtev za sodno varstvo, ki so posledica hitrega prekrškovnega postopka – vse to na področju Ptujja.

Oblikovana hipoteza: predpostavlja se, da obstaja možna statistična povezanost med zahtevami za sodno varstvo in obdolžilnimi predlogi, ki so prispeli v reševanje na okrajno sodišče, saj je pri pregledu zakonov ugotovljeno, da je največ prekrškov v obeh primerih storjenih na podlagi Zakona o varnosti cestnega prometa, kateremu sledi Zakon o pravilih cestnega prometa in Zakon o varstvu javnega reda in miru.

2 TEORETIČNE IN PRIMERJALNE OPREDELITVE PREKRŠKA

Zakon o prekrških (ZP-1) v 6. členu pravi:

»Prekršek je dejanje, ki pomeni kršitev zakona, uredbe vlade, odloka samoupravne lokalne skupnosti, ki je kot tako določeno kot prekršek in je zanj predpisana sankcija za prekršek.«

Kot glavna sankcija za prekršek se zmeraj predpiše in izreče globa, namesto globe pa se lahko izreče opomin. Kazenske točke v cestnem prometu, prepoved vožnje motornega vozila, izgon tujca iz države, odvzem predmetov in izločitev iz postopka javnega naročanja pa se predpišejo in izrečejo kot stranske sankcije. Poleg globe ali opomina se sme izreči ena ali več stranskih sankcij. Namesto uvedbe postopka o prekršku oziroma izdaje odločbe o prekršku se lahko storilcu prekrška izreče opozorilo. Mladoletnim storilcem prekrškov se izrekajo vzgojni ukrepi in druge sankcije, določene z ZP-1 (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

Prekršek se lahko stori s storitvijo ali z opustitvijo. Z opustitvijo je prekršek storjen takrat, ko storilec opusti dejanja, ki bi jih moral narediti. Prekršek se lahko stori iz malomarnosti ali iz naklepa. Poudariti je treba, da storilec ni odgovoren za poskus prekrška. Republika Slovenija in samoupravne lokalne skupnosti ne odgovarjajo za prekršek, zakon pa lahko določi, da odgovarja za prekršek odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

2.1 SANKCIJE ZA PREKRŠEK

Storilci za svoje prekrške dobijo izrečeno sankcijo. Sankcije za prekrške so naslednje (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8):

- globa,
- opomin,
- kazenske točke v cestnem prometu s prenehanjem veljavnosti vozniškega dovoljenja in prepovedjo uporabe vozniškega dovoljenja,
- prepoved vožnje motornega vozila,
- izgon tujca iz države,
- odvzem predmetov,
- izločitev iz postopkov javnega naročanja in
- vzgojni ukrepi.

Globa se zmeraj izreče kot glavna sankcija. Predpiše ali izreče se jo lahko v razponu ali v določenem znesku. (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

Globe, plačane za prekrške, so prihodek države oziroma samoupravne lokalne skupnosti. Po odločbi oziroma sodbi se globi vedno določi rok plačila, ki ne sme biti krajši od osmih

dni in ne daljši od treh mesecev. Storilec lahko vedno do poteka roka plačila globe zaprosi za obročno odplačevanje le-te. V tem primeru se s sklepom določita način odplačevanja in rok plačila, ki pa ne sme biti daljši od enega leta. V kolikor storilec zamudi s plačilom posameznega obroka za plačilo globe, z dnem zamude zapadejo v plačilo še neplačani obroki. Storilca, ki deloma ali v celoti ne plača globe v določenem roku, se prisili k plačilu tako, da se mu določi uklonilni zapor, ki ga določi sodišče. Uklonilni zapor se ne sme določiti, če je bil za prekršek izdan plačilni nalog ali če je bila globa izrečena mladoletnemu storilcu prekrška. Prav tako se uklonilni zapor ne sme določiti pred pravnomočnostjo sodbe oziroma odločbe o prekršku. Trajanje uklonilnega zapora je do popolnega plačila globe, vendar najdlje 30 dni. Z izvršitvijo uklonilnega zapora ne preneha obveznost plačila globe. Storilec, ki zaradi premoženjskega stanja ali svojih zmožnosti za plačilo ne more plačati globe, lahko predlaga, da se plačilo globe nadomesti z opravo določenih nalog v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti. Obseg in vsebina nalog se določita na podlagi seznama, ki ga vodi sodišče, v trajanju najmanj 40 ur in največ 400 ur. Rok, v katerem morajo biti naloge opravljene, pa ne sme biti krajši od enega meseca in ne daljši od treh mesecev. Ko storilec prekrška opravi naloge v celoti, se uklonilni zapor ne izvrši in se globa ne izterja. V kolikor uklonilni zapor ni bil izvršen in tudi globa ni bila plačana, se jo prisilno izterja (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

Tabela 1: Primerjava predpisane globe za najpogostejše prekrške v Sloveniji in tujini

<u>Prekršek</u>	<u>Slovenija</u>	<u>Hrvaška</u>	<u>Nemčija</u>
<u>Prekoračitev hitrosti v naselju, kjer je omejena hitrost 50 km/h</u>	do 5 km/h: 40 EUR	-	-
	nad 5 do 10 km/h: 80 EUR	do 10 km/h: 300 HRK oz 39.7 EUR	-
	nad 10 do 20 km/h: 250 EUR + 3KT	10–20 km/h: 500 HRK oz 66 EUR	do 25 km/h: 80 EUR
	nad 20 do 30 km/h: 500 EUR + 5 KT	20–30 km/h: 1000 HRK oz 132 EUR	od 26 do 30 km/h: 100 EUR
	nad 30 do 50 km/h: 1.000 EUR + 9 KT	30–50 km/h: 2000 HRK oz 264 EUR	od 31 do 40 km/h: 160 EUR
	nad 50 km/h: 1.200 EUR + 18 KT in prenehanje VD	za več kot 50 km/h: od 5000 do 15000 HRK oz od 661 EUR do 1.982 EUR, oz. do 60 dni zapora	najvišja kazen za prehitro vožnjo v naselju: 680 EUR + 3 mesece prepovedi vožnje, ki velja, ko omejitev hitrosti presežete za več kot 70 km/h

<u>Vožnja pod vplivom alkohola</u>	Do 0.5 g alkohola/kg krvi (razen za voznike, ki jim je določena meja 0,0 g alkohola/kg krvi): Ni kazni ali 300,00 EUR + 4 KT	Po novem zakonu do 0.5 g alk./kg krvi ni kazni	Do 0.5 g alk./kg krvi: ni kazni
	Od 0.5 g alk./kg krvi do 0,8 g alk./kg krvi: 600 EUR + 8 KT	0.5–1.0 g alk./kg krvi: od 1000 do 2000 HRK oz 132 EUR do 264 EUR	Nad 0.5 g alk./g krvi: 500–1500 EUR
	Od 0.8 g alk./kg krvi do 1,1 g alk./kg krvi: 900 EUR + 16 KT	od 1.0–1.5 g alk./kg krvi: od 2000 do 5000 HRK oz 264 EUR do 661 EUR	
	Nad 1,1 g alk./kg krvi: 1.200 EUR + 18 KT + pridržanje voznika od 6–12 ur (prepoved vožnje)	vožnja z več kot 1.5 g alk./kg krvi: od 5000 do 15000 HRK, 661 EUR do 1.982 EUR oz. do 60 dni zapora	
<u>Uporaba mobilnega telefona med vožnjo</u>	120 EUR	500 HRK oz 66 EUR	40–80 EUR
<u>Neuporaba varnostnega pasu</u>	120 EUR	500 HRK oz 66 EUR	60 EUR

Vir: AMZS (2012)

Opomin se sme izreči iz strani prekrškovnega organa ali sodišča za prekrške, ki so bili storjeni v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega. Opomin se sme izreči tudi v primeru, če gre za prekršek, kjer ni bila izpolnjena predpisana obveznost ali je bila s prekrškom povzročena škoda, storilec pa je pred izdajo odločbe oziroma sodbe o prekršku izpolnil predpisano obveznost ali popravil oziroma povrnil povzročeno škodo (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

Kazenske točke v cestnem prometu se predpišejo v višini od 1 do 18 točk. Predpišejo se zmeraj v določenem številu za prekršek zoper varnost cestnega prometa, s katerim je povzročena nevarnost za nastanek hude posledice oziroma z dejanjem nastane škodljiva posledica. Kazenske točke v cestnem prometu se izrečejo vozniku, ki ima veljavno

vozniško dovoljenje oziroma osebi, ki ji je začasno odvzeto voziško dovoljenje. Če voznik v času treh let doseže ali preseže 18 kazenskih točk v cestnem prometu, mu sodišče izreče prenehanje veljavnosti voziškega dovoljenja za vse kategorije motornih vozil, za katere je storilec imel dovoljenje, ko je storil prekršek, s katerim je dosegel predpisano število kazenskih točk. Če je voznik imetnik tujega voziškega dovoljenja, mu sodišče namesto prenehanja veljavnosti voziškega dovoljenja izreče prepoved uporabe tujega voziškega dovoljenja na ozemlju Republike Slovenije za dobo enega leta (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

Tabela 2: Podatki o izrečenih prenehanjih veljavnosti voziških dovoljenj na podlagi doseženega ali preseženega z zakonom določenega števila kazenskih točk v letu 2010 in letu 2011 za celotno Slovenijo

EPVD	2010	2011
Nerešene zadeve na začetku poročevalnega obdobja ¹	752	676
Število prejetih obvestil (ZP-1 207/3)	3689	4432
Rešene zadeve skupaj	3769	3635
Število izdanih odločb o prenehanju veljavnosti voziškega dovoljenja	3769	3635
Nerešene zadeve na koncu poročevalnega obdobja ²	672	1473

Vir: Ministrstvo za pravosodje in javno upravo (2010 in 2011, str. 337 in 342)

V letu 2010 je za celotno Slovenijo bilo podanih 3689 obvestil o prenehanju veljavnosti voziškega dovoljenja, za leto 2011 pa je obvestil bilo 4432, ki pa so se na sodišču vpisale v EPVD-vpisnik. EPVD je vpisnik, ki ga vodi sodišče in pomeni Evidenco o prenehanju veljavnosti voziškega dovoljenja. Sodnik iz obvestila oziroma predloga Ministrstva za

¹ Začetek poročevalnega obdobja velja 1.1.

² Konec poročevalnega obdobja predstavlja 31.12.

notranje zadeve, kadar je storilec dosegel ali presegel 18 kazenskih točk, na pristojno upravno enoto posreduje sklep o prenehanju veljavnosti voziškega dovoljenja, kjer pristojna upravna enota na podlagi prejetega sklepa storilcu posreduje obvestilo o prenehanju. Iz tabele je razvidno, da so se predlogi za prenehanje v letu 2011 povečali za 743, kar predstavlja 16,76 % več kot v letu 2010.

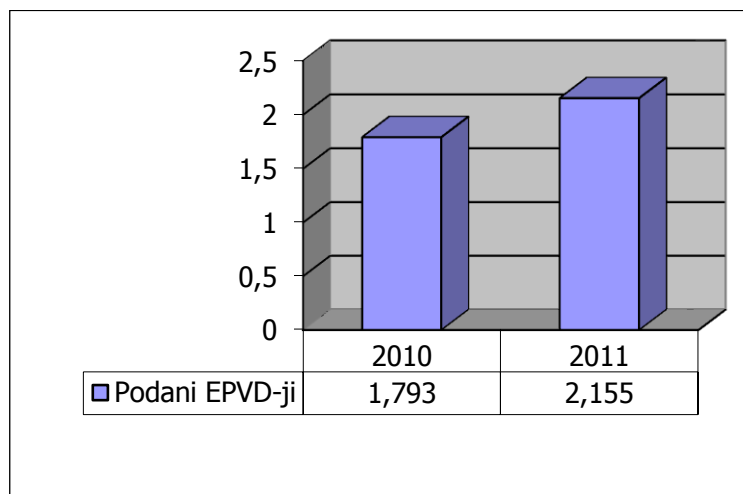
Tabela 3: Podatki o izrečenih prenehanjih veljavnosti voziških dovoljenj na podlagi doseženega ali preseženega z zakonom določenega števila kazenskih točk v letu 2010 in letu 2011 na območju Ptuja

EPVD	2010	2011
Nerešene zadeve na začetku poročevalnega obdobja	24	19
Število prejetih obvestil (ZP-1 207/3)	180	262
Rešene zadeve skupaj	185	145
Število izdanih odločb o prenehanju veljavnosti voziškega dovoljenja	185	145
Nerešene zadeve na koncu poročevalnega obdobja	19	136

Vir: Ministrstvo za pravosodje in javno upravo (2010 in 2011, str. 338 in 343)

Okrajno sodišče na Ptuju je v letu 2010 prejelo 180 obvestil o prenehanju veljavnosti voziškega dovoljenja, v letu 2011 pa 262 obvesti. Torej so se v letu 2011 predlogi za prenehanje veljavnosti voziškega dovoljenja povečali za 82, kar predstavlja 31,3 % več kot v letu 2010.

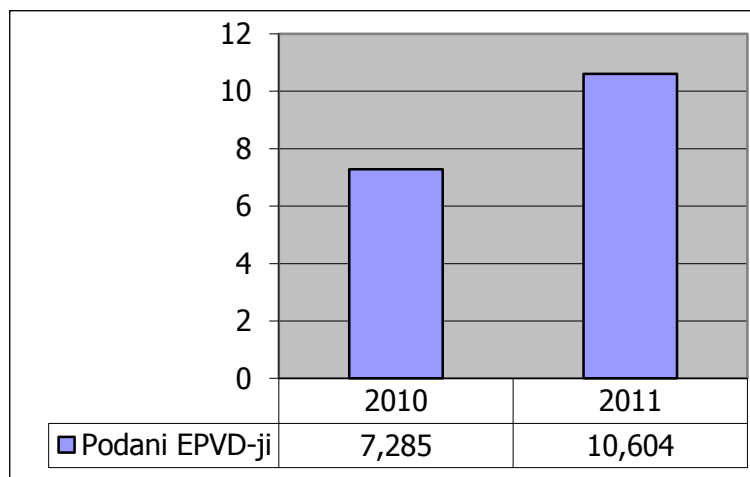
Grafikon 1: Število podanih EPVD-jev na 1000 prebivalcev v Sloveniji

Vir: Ministrstvo za pravosodje in javno upravo (2010 in 2011, str. 337 in 342)

V Sloveniji je bilo na 2.056.262 prebivalcev v letu 2010 podanih 1,793 EPVD-jev, v letu 2011 pa 2,155. Izračun je narejen na 1000 prebivalcev.

Grafikon 2: Število podanih EPVD-jev na 1000 prebivalcev Ptuja

Vir: Ministrstvo za pravosodje in javno upravo (2010 in 2011, str. 338 in 343)

Na območju Ptuja je bilo na 24.708 prebivalcev, kolikor jih zajema mestna občina Ptuj, v letu 2010 podanih 7,285 EPVD-jev, v letu 2011 pa 10,604. Izračun je narejen na 1000 prebivalcev.

Sankcija **prepovedi vožnje motornega vozila** določene vrste ali kategorije se lahko predpiše za prekrške zoper varnost cestnega prometa. Sodišče izreče to sankcijo v trajanju od enega meseca do enega leta. Storilcu, ki je storil prekršek po tem, ko je že bil pravnomočno spoznan za odgovornega zaradi hujšega prekrška, ki je kot tak opredeljen v pravilih cestnega prometa, se prepoved izreče v trajanju od treh mesecev do dveh let. Če

je storilcu že izrečena stranska sankcija kazenskih točk v cestnem prometu v številu, ki ima za posledico prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, se ne sme izreči oziroma izvršiti tudi stranska sankcija prepovedi vožnje motornega vozila (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

Sodišče sme tujcu, ki je storil prekršek, s katerim je bila povzročena nevarnost za nastanek hude posledice oziroma je z dejanjem nastala škodljiva posledica, izreči sankcijo **izgona iz države**. Izgon se lahko izreče v trajanju od šestih mesecev do petih let. Za začetek trajanja sankcije se šteje tisti dan, ko je bila izvršena sodba o prekršku (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

Sankcija **odvzema predmetov** se lahko izreče storilcu prekrška, ki je pri dejanju uporabljal predmete, ali so bili predmeti namenjeni za prekršek, ali pa so nastali s prekrškom in so storilčeva last. Predmeti se smejo odvzeti tudi, če niso storilčeva last ali z njimi ne razpolaga pravna oseba, ki je storila prekršek, če to terjajo splošna varnost, varovanje življenja in zdravja ljudi, varstvo okolja in ohranjanje narave ter gospodarska razmerja ali razlogi morale. V sodbi oziroma odločbi o prekršku se določi, ali naj se odvzeti predmeti uničijo, ali se izročijo ustreznemu organu oziroma organizaciji, ali pa prodajo. Odvzeti predmet se lahko lastniku tudi vrne, s tem da mora biti predhodno delno uničen, s čemer se prepreči njegova ponovna uporaba za storitev prekrška (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

Sankcijo **izločitev iz postopka javnega naročanja** sme izreči sodišče, če je storilec storil prekršek na področju javnega naročanja in je ta sankcija določena v zakonu, ki ureja področje javnega naročanja. Sankcija se sme izreči za obdobje, ki ga določa zakon, ki ureja področje javnega naročanja (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

2.2 VZGOJNI UKREPI IN SANKCIJE ZA MLADOLETNIKE

Za mladoletnike, ki ob storitvi prekrška še niso dopolnili starosti 14 let, se ne smejo voditi prekrškovni postopki in izrehati sankcije za prekrške, ampak se jim lahko izrečejo samo vzgojni ukrepi. Prekrškovni organ mora o storitvi dejanja prekrška obvestiti otrokovega starša ali skrbnika, po potrebi pa tudi pristojni organ socialnega varstva. Namen vzgojnih ukrepov je, da se z nasveti in opozorili, z varstvom in s pomočjo mladoletnim storilcem prekrškov in z razvijanjem njihove osebne odgovornosti zagotovita njihova vzgoja in pravilen razvoj. Namen drugih sankcij za mladoletnike je tudi vplivati na mladoletne storilce prekrškov, da ne bi ponavljali prekrškov, kot tudi na druge mladoletnike, da ne bi delali prekrškov. (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

Mladoletniku, ki je bil v času storitve prekrška že star 14 let, ni pa še dopolnil 16 let, se smejo izreči zgolj vzgojni ukrepi. Mladoletniku, ki je bil v času storitve prekrška že star 16 let, ni pa še dopolnil 18 let, se smejo izreči le vzgojni ukrepi, izjemoma pa se mu sme izreči tudi globa. Mladoletniku se lahko ob vzgojnem ukrepu ali globi izrečeta tudi stranski sankciji odvzema predmetov in kazenskih točk v cestnem prometu s prenehanjem

veljavnosti vozniškega dovoljenja ter prepoved uporabe vozniškega dovoljenja. Med vzgojne ukrepe spadajo (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8):

- ukor,
- navodila in prepovedi ter
- nadzorstvo.

Pri izbiri vzgojnega ukrepa je zmeraj treba upoštevati mladoletnikovo starost, njegovo duševno razvitost, psihične lastnosti, nagnjena, nagibe, iz katerih je storil prekršek, dotedanjo vzgojo, okolje in razmere, v katerih je živel, težo prekrška, ali mu je bil že prej izrečen vzgojni ukrep ali globa in vse druge okoliščine, ki vplivajo na to, da bo najbolj dosežen namen vzgojnega ukrepa (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

Ukor se izreče mladoletniku takrat, ko mu ni potrebno izreči drugega vzgojnega ukrepa, predvsem pa, če je storil prekršek iz lahkomiselnosti ali nepremišljenosti. Z izrekom ukora se mladoletniku prikaže škodljivost njegovega ravnanja in se ga opozori, da v bodoče ne sme delati prekrškov (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

Navodila in prepovedi. Sodišče lahko mladoletniku izreče eno ali več navodil in prepovedi, če je potrebno, s primernimi ukrepi vplivati nanj in na njegovo vedenje. Od navodil in prepovedi sme sodišče mladoletniku izreči redno obiskovanje šole, opravljanje dela v korist humanitarnih organizacij ali samoupravne lokalne skupnosti, opravljanje preizkusa znanja prometnih predpisov, prepoved vožnje motornega vozila, pod pogoji, pod katerimi je mogoče to sankcijo izreči polnoletnim, in obvezno obiskovanje vzgojne, poklicne, psihološke ali druge posvetovalnice. (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

2.3 RAZLIKA MED PREKRŠKOM IN KAZNIVIM DEJANJEM

Slovar slovenskega knjižnega jezika kaznivo dejanje opredeljuje kot družbi nevarno dejanje ali opustitev dejanja, za kar je v kazenskem zakonu predpisana kazen. Prekršek opredeljuje kot nekaj, kar je narejeno drugače, kot zahtevajo predpisi, zakoni, načela. Prav tako pravi dalje, da je prekršek s predpisom pristojnega organa določena kršitev javnega reda, za katero je predpisana kazen ali druga sankcija (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, 2012).

Pojem kaznivega dejanja se od pojma prekrška razlikuje predvsem v zvezi z izrecnim poudarjanjem nevarnosti. Če v 6. členu ZP-1, ki opredeljuje, kaj je prekršek, ni izrecno poudarjena in omenjena nevarnost, to ne pomeni, da prekršek ni nevarno dejanje. Izraz nevarnosti je pri kaznivem dejanju posebej poudarjen zato, ker se misli na najvišjo stopnjo nevarnosti za pravne vrednote, ki se kaže pri protipravnih dejanjih. Iz tega je torej razvidno, da je za razlikovanje med prekrškom in kaznivim dejanjem odločilna stopnja nevarnosti za pravne vrednote, ki je v primerjavi z vsemi drugimi protipravnimi dejanji pri prekrških povečana, pri kaznivih dejanjih pa je ekstremno najvišja (Bele et al, 2005, str. 52–53).

Absolutnih meril za razlikovanje med prekrškom in kaznivim dejanjem ni. Obstajajo pa splošni napotki, kaj naj zakonodajalec upošteva pri razvrščanju protipravnih dejanj. Razvrščanje, ali je neko dejanje kaznivo dejanje ali pa prekršek, je predvsem odvisno od predhodne vsestranske zakonodajalčeve ocene nevarnosti in s tem povezane izbire, ali je treba poseči zgolj po preventivnem sankcioniranju ali pa tudi po strožjem kaznovanju (Bele et al, 2005, str. 53–54).

Pri kaznivem dejanju je primarnega pomena, da je v zakonu natančno opisano samo dejanje, protipravnost pa ni izrecno opredeljena, ampak se o njej posredno sklepa. Pri prekršku pa je odločilno, da je v zakonu, uredbi vlade ali odloku samoupravne lokalne skupnosti natančno naveden predpis, ki se krši, medtem ko je dejanje, s katerim se predpis krši, drugotnega pomena. V zvezi s tem je tudi pomembno, da je treba za kaznivo dejanje določiti tudi njegove znake, medtem ko se za prekršek to izrecno ne zahteva. To, kar se pri kaznivem dejanju dosega z natančnim opisom dejanja, se mora pri prekršku zagotoviti s podrobno izbiro kršitve zakona, uredbe vlade ali odloka samoupravne lokalne skupnosti (Bele et al, 2005, str. 56–57).

3 IZVAJANJE SODNEGA VARSTVA NA PODLAGI HITREGA POSTOPKA PREKRŠKOVNEGA ORGANA

Zahteva za sodno varstvo je pravica vsakega izmed državljanov. Vloži jo lahko vsak, ki mu je prekrškovni organ v hitrem postopku izdal odločbo. Zahteva za sodno varstvo ni mogoča in ni dovoljena, če je bila odločba o prekršku izdana v rednem sodnem postopku.

Zahteva za sodno varstvo je po ZP-1 zmeraj devolutivna in suspenzivna, saj o njej odloča sodišče prve stopnje, prav tako pa zmeraj zadrži izvršitev sankcij, izrečenih z odločbo na prvi stopnji. Prav tako pa se z zahtevo za sodno varstvo zadrži izvršitev plačila globe, izrečene s plačilnim nalogom, plačila stroškov postopka in izvršitev vseh drugih izrečenih sankcij (Orel, 2008, str. 28).

Zahteva za sodno varstvo je institut, ki zadržuje elemente učinkovitega pravnega sredstva in zagotovljenega sodnega varstva hkrati. Zahteva za sodno varstvo je oblikovana tako, da zagotavlja legitimnost, prav tako pa tudi sledi potrebi po učinkovitosti in hitrosti postopka, ki je nujna zaradi manjšega pomena kršitev in relativno kratkih zastaralnih rokov (Bele et. al., 2005, str.216–217).

3.1 RAZLOGI ZA VLOŽITEV ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO

Razlog za vložitev zahteve za sodno varstvo je izpodbijanje odločbe prekrškovnega organa. Zahtevo za sodno varstvo se lahko vloži, če je bila prekršena materialna določba, če je bila storjena kršitev določb postopka, ker na primer ni odločil pristojni organ, ker storilcu ni bila dana možnost, da se izjavi o prekršku, ker je pri odločanju sodelovala oseba, ki bi morala biti izločena ali je bila izločena, ker so bile kršene pravice glede uporabe jezika, ker izrek odločbe ni bil razumljiv ali je sam s seboj v nasprotju ali pa ker odločba nima vseh predpisanih sestavin. Prav tako se lahko zahtevo za sodno varstvo vloži zaradi zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja. Pri zahtevi, ki ima kot vzrok nepopolno ugotovitev dejanskega stanja, sme vlagatelj navesti nova dejstva in predložiti nove dokaze. Seveda samo pod pogojem, da se v zahtevi za verjetno izkaže, da jih brez svoje krivde ni mogel uveljaviti v hitrem postopku. Zahtevo za sodno varstvo pa se lahko vloži tudi zaradi izrečenih sankcij, odvzema premoženjske koristi in stroškov postopka ter odločitve o premoženjskem zahtevku (Bele et. al., 2005, str. 238–243).

Z zahtevo za sodno varstvo se torej lahko uveljavljajo domnevne napake v odločbi prekrškovnega organa v temeljnih petih področjih kaznovalnega prava, kot so kršitev materialnega in procesnega prava, izrečena sankcija in uporaba dokazov, ki so bili pridobljeni s kršitvijo človekovih pravic in temeljnih svoboščin in nepopolno ali napačno ugotovljeno dejansko stanje (Perčič, 2009, str. 13).

V primeru, kadar je prekrškovni organ napačno uporabil zakon ali drug predpis ali pa ga sploh ni uporabil, govorimo o kršitvi materialnega prava. Tako se torej kršitve materialnega prava naslanjajo na pravilno uporabo določb materialnega prava o prekrških in na pregonljivost in kaznivost nekega dejanja kot prekrška. Prav tako pa se kršitve materialnega prava naslanjajo na pravilne pravne kvalifikacije dejanja in s tem povezane pravilne podlage in izrek sankcije (Perčič, 2009, str. 14–15).

Kršitve procesnega prava predstavljajo kršitve določb postopka. O kršitvah procesnega prava je govora takrat, kadar je o prekršku na prvi stopnji odločil za to nepristojni organ, kadar storilcu ni bila dana možnost, da poda izjavo, kadar je pri prekrškovnem postopku sodelovala oseba, ki bi morala biti izločena ali je bila izločena, kadar so bile kršene določbe v zvezi z uporabo jezika v postopku, kadar je izrek odločbe nerazumljiv ali v nasprotju s samim seboj in kadar odločba nima vseh potrebnih in predpisanih sestavnih delov (Perčič, 2009, str. 15).

O nepopolno ali napačno ugotovljenem dejanskem stanju je govora takrat, kadar prekrškovni organ na podlagi dokazov napačno ali nepopolno presodi dejansko stanje (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

Vzrok za vložitev zahteve za sodno varstvo je lahko tudi nedovoljen dokaz. Nedovoljeni dokazi so tisti dokazi, ki so pridobljeni s kršitvijo človekovih pravic in temeljnih svoboščin in tisti dokazi, na katere se, po določbah ZP-1, prekrškovni organ ne bi smel naslanjati. Takšen nedovoljen dokaz je na primer naslanjanje prekrškovnega organa na izjavo kršitelja, ki predhodno ni bil poučen o svojih pravicah, ki jih določa 55. člen ZP-1 (Orel, 2008, str. 33).

3.2 PRAVICA DO ZAHTEVE SODNEGA VARSTVA, ROK ZA VLOŽITEV ZAHTEVE TER NJENA VSEBINA

Zahtevo za sodno varstvo lahko vloži oseba, ki ji je bila izrečena sankcija, njen zakoniti zastopnik oziroma zagovornik ter lastnik odvzetih predmetov. Vloži jo lahko zoper odločbo, izdano v hitrem postopku s strani prekrškovnega organa na prvi stopnji. Zahteva za sodno varstvo zadrži izvršitev odločbe o prekršku. V postopku z zahtevo za sodno varstvo se smiselno uporabljajo določbe pritožbenega postopka v rednem sodnem postopku (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

Zahtevo za sodno varstvo sme oseba vložiti v roku osmih dni od vročitve odločbe o prekršku. Vloži jo pisno pri pristojnem prekrškovnem organu. Za odločanje o zahtevi za sodno varstvo je zmeraj pristojno krajevno pristojno sodišče prve stopnje, ki je pristojno tudi za odločanje o prekrških po določbah rednega sodnega postopka. Sodišče obravnava zahteve za sodno varstvo prednostno (Rems in Tratar, str. 351).

Vsi, ki so upravičeni do vložitve zahteve o sodnem varstvu, so o tej pravici v odločbi prekrškovnega organa, izdani v hitrem postopku, tudi poučeni. Pri vložitvi zahteve za

sodno varstvo pri pristojnem prekrškovnem organu pa je nujno potrebno upoštevati organizacijo prekrškovnih organov, kot jo določajo področni zakoni. Tako na primer Zakon o policiji (ZPol-UPB7) v 3. členu določa (Uradni list RS, št. 66/2009):

»Naloge policije, ki jih v zvezi z vodenjem in odločanjem v postopku o prekršku določa zakon, ki ureja prekrške, izvajajo policijske postaje in tiste notranje organizacijske enote generalne policijske uprave in policijskih uprav, katerih pooblašcene uradne osebe vodijo in odločajo v hitrem postopku pred prekrškovnim organom.«

To pomeni, da bo za vodenje postopka in tudi za vložitev zahteve za sodno varstvo pristojna policijska postaja. Enako bo veljalo tudi za druge prekrškovne organe, ki imajo krajevno ločene organizacijske enote, torej so organizirani po teritorialnem načelu. Za zahtevo bo potem pristojno sodišče tistega območja, na katerem ima prekrškovni organ ali njegova enota, ki je izdala odločbo o prekršku, sedež. Izjema, pri zahtevah za sodno varstvo zoper odločbe o prekršku, je za kršitelje s področja davčnih, deviznih, carinskih in drugih finančnih predpisov, za reševanje katerih je pristojno tisto okrajno sodišče, ki ima sedež na sedežu okrožnega sodišča. Navedba organa, pri katerem se lahko vloži zahtevo za sodno varstvo, je bistvena sestavina pravnega pouka odločbe prekrškovnega organa. Tako upravičenci do zahteve za sodno varstvo točno vidijo, na koga lahko zahtevo naslovijo (Bele et. al., 2005, str. 234).

Morebitna vložitev zahteve neposredno pri sodišču pa ne more biti v škodo vlagatelju, saj peti odstavek 87. člena Zakona o kazenskem postopku (ZKP), ki se v postopku vlaganja zahteve za sodno varstvo smiselno uporablja, pravi (Ur.l. RS, št. 32/2007, ZKP-UPB4):

»Če je vloga, ki je vezana na rok, zaradi nevednosti ali očitne pomote vložnika izročena ali poslana nepristojnemu sodišču pred pretekom roka, k pristojnemu sodišču pa prispe po preteku roka, se šteje, da je pravočasna.«

Iz tega je torej razvidno, da tudi če bo vlagatelj vložil zahtevo za sodno varstvo v z zakonom določenem roku, pri nepristojnem sodišču, jo bo to posredovalo naprej prekrškovnemu organu, ki pa jo bo nato naslovil v odločitev pristojnemu sodišču. Kljub temu pa bo zahteva veljala kot pravočasna.

Zahteva za sodno varstvo mora vsebovati tiste podatke in navedbe, ki so določene z ZP-1, za pritožbo zoper odločbo o prekršku. Po 153. členu ZP-1 mora zahteva za sodno varstvo vsebovati podatke, kot so (Bele et. al., 2005, str. 405):

- navedba sodbe, proti kateri je vložena zahteva za sodno varstvo,
- obrazložitev,
- predlog, da naj se izpodbijana odločba razveljavi ali spremeni in
- pritožnikov podpis.

Navedba razloga za sodno varstvo ni obvezna. Vsekakor pa mora obrazložitev konkretizirati obstoj razlogov za sodno varstvo, če naj bi bil izid za upravičenca uspešen.

Predlog iz zahteve temelji na pooblastilih sodišča. Uveljavlja se z odpravo izpodbijane odločbe in izdajo nove odločbe. V kolikor pa gre le za poseg v odločitve o sankciji, pa se uveljavlja s spremembo odločbe o prekršku. Zahtevi za sodno varstvo je lahko priložen tudi predlog za zadržanje izvršitve odločbe o izrečni globi in stroških, če zaradi njene višine zahteva ne zadrži izvršitve (Bele et. al., 2005, str. 236).

Zahtevo za sodno varstvo lahko vlagatelj do izdaje sodbe o prekršku umakne. Umika kasneje ni možno preklicati. Prav tako velja zahteva za sodno varstvo kot umaknjena, če oseba, ki ji je bila izrečena globa, ni prišla na zaslišanje na sodišče, čeprav je bila pravilno povabljen, svojega izostanka pa ni opravičila (Rems in Tratar, 2006, str. 352). Tukaj gre za načelo sodelovalne dolžnosti storilca v postopku zoper zahtevo za sodno varstvo. Njen glavni namen je pospešitev postopka in zagotavljanje aktivne udeležbe domnevnega storilca, kot vložnika zahteve, ki mora biti sam najbolj zainteresiran za izid postopka. Namreč če je sporno dejansko stanje zadeve v rednem sodnem postopku, ki sledi utemeljeni zahtevi za sodno varstvo, potem zahteva za sodno varstvo načeloma ni mogoče reševati brez zaslišanja storilca. Predvsem velja to v primerih, kadar se navedbe v zahtevi za sodno varstvo razlikujejo od tistih, na katerih temelji izpodbijana odločba. Prav tako je dejansko stanje sporno, če storilcu ni bila dana možnost, da poda izjavo o očitnem prekršku, da navede vsa pomembna dejstva in predloži dokaze, ki jih je lahko sam pridobil, ali da predlaga sodišču njihovo izvedbo (Bele et. al., 2005, str. 237).

Zahteva za sodno varstvo ni dovoljena, če jo je vložila oseba, ki nima te pravice, ali če se ugotovi, da je bila zahteva umaknjena in nato ponovno vložena, ali pa če zahteva po zakonu sploh ni dovoljena. Takšne zahteve za sodno varstvo in prav tako prepoznane zahteve sodišče s sklepom zavrže. Zoper sklep ima oseba možnost zahtevati sodno varstvo. Prekrškovni organ nato po prejemu zahteve po potrebi, glede na navedbe v zahtevi, dopolni dokazni postopek (Rems in Tratar, 2006, str. 352).

3.3 POSTOPEK OBRAVNAVE ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO

Zahteva za sodno varstvo se zmeraj lahko vloži zoper odločbo, ki jo je izdal prekrškovni organ po hitrem postopku. O načinu vložitve zahteve za sodno varstvo je oseba poučena v pravnem pouku odločbe. Zahtevo za sodno varstvo lahko vloži storilec, njegov zakoniti zastopnik ali pooblaščenec. Prav tako pa ima pravico do sodnega varstva tudi oškodovanec.

Omeniti je potrebno, da zahteva za sodno varstvo ni dovoljena zoper posebne plačilne naloge, ki jih izda prekrškovni organ storilcu na mestu prekrška. Zoper posebni plačilni nalog je dovoljen zgolj ugovor v roku osmih dni od prejetega naloga. Po prejetju ugovora prekrškovni organ le-tega preizkusi in če ugotovi, da v ugovoru niso navedeni primerni razlogi, postopek konča z uradnim zaznamkom, če pa je ugovor pravočasen in utemeljen, potem o zadevi odloči z odločbo o prekršku. Zoper to odločbo, ki je prav tako izdana po hitrem postopku, ima storilec pravico vložiti zahtevo za sodno varstvo (Perčič, 2009, str. 20).

Zahtevo za sodno varstvo je zmeraj treba vložiti v določenem roku, ki je naveden v pravnem pouku. Rok za vložitev je osem dni od dneva vročitve odločbe. Zahtevo se vloži pisno pri pristojnem organu, ki je prav tako naveden v pravnem pouku odločbe. Ko organ prejme zahtevo za sodno varstvo, jo zmeraj najprej preizkusi, saj mora ugotoviti, ali je zahteva pravočasna, utemeljena in če jo vlaga upravičena oseba. V kolikor zahteva ni upravičena, jo prekrškovni organ s sklepom zavrže. Če pa ugotovi, da je zahteva utemeljena in pravočasna in da jo vlaga upravičena oseba, pa lahko izdano odločbo odpravi in tako postopek prekine. V primeru, da pa prekrškovni organ spozna, da ni razlogov za odpravo ali dopolnitev odločbe, pa zahtevo skupaj z dokazili, ki jih je zbral, in s spisom preda pristojnemu sodišču, ki nato o zadevi odloča v rednem sodnem postopku (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8).

Prekrškovni organ sodišču posreduje zahtevo za sodno varstvo šele takrat, ko je sam izrazil že vsa pooblastila za odločanje o zahtevi za sodno varstvo. Enako ravna tudi v primeru, ko je vložena zahteva za sodno varstvo zoper plačilni nalog, zoper odločbo, s katero je bil plačilni nalog odpravljen ali spremenjen in zoper sklep, s katerim je zavrgel nepopolno, nedovoljeno in nepravočasno zahtevo za sodno varstvo. Enako ravna tudi v primerih, ko je zahteva za sodno varstvo vložena zoper druge sklepe, ki so bili izdani v prekrškovnem postopku (Perčič, 2009, str. 21).

V primeru, da gre za zahtevo za sodno varstvo zoper plačilni nalog, prekrškovni organ sodišču posreduje izvornik zahteve za sodno varstvo ter izvornik pošiljke, če je ta prispela po pošti. Prav tako mora poslati plačilni nalog v izvorniku in kopijo, ki nato ostane v spisu sodišča, priložiti pa mora tudi vročilnico, iz katere je razvidno, da je bila vročitev opravljena. Nadalje mora poslati še opis dejanskega stanja prekrška in spis oziroma spremeni dopis, v katerem obrazloži, zakaj je po njegovem mnenju zahteva za sodno varstvo neutemeljena (Perčič, 2009, str. 21).

Ko sodišče zahtevo preizkusi in ugotovi njeno pravočasnost in utemeljenost, začne s postopkom. Če spozna, da dokaznega postopka ni potrebno dopolnjevati in da niso podani razlogi iz 62. člena ZP-1, s sodbo zahtevo za sodno varstvo zavrne kot neutemeljeno. V kolikor pa so podani razlogi iz omenjenega člena in da je za pravilno in popolno ugotovitev dejanskega stanja potrebno dopolniti dokazni postopek, s sodbo odpravi odločbo o prekršku in sam odloči o prekršku. Pri tem se odločba o prekršku šteje kot obdolžilni predlog, prekrškovni organ pa zaseda položaj predlagatelja postopka. Sodišče pri ugotavljanju in dokončni ugotovitvi dejanskega stanja ter izrekanju sankcije ni vezano na predhodno ugotovitev in odločitev prekrškovnega organa. Če sodišče spozna, da so bila odločilna dejstva v izpodbijani odločbi pravilno utemeljena, da pa je treba glede na ugotovljeno dejansko stanje drugače odločiti glede sankcije, odvzema premoženjske koristi in stroškov postopka, ugodi zahtevi in odločbo o prekršku spremeni le v tistem delu. (Bele et. al., 2005, str. 248–257).

Ne glede na odločitev sodišča je prekrškovni organ po prejemu spisa s sodišča, sodbe ali prepisa sklepa, zadalžen zadeve vročiti, po določilih ZUP, upravičnim vlagateljem zahteve

za sodno varstvo. Če je sodišče s sodbo odpravilo odločbo o prekršku, ki jo je izdal nepristojni prekrškovni organ, mora sodbo vročiti tudi pristojnemu prekrškovnemu organu. Zraven prepisa sodbe ali sklepa mora prekrškovni organ kršitelju priložiti tudi plačilni nalog za plačilo globe ter nalog o plačilu stroškov postopka (Perčič, 2009, str 22).

Zahteva za sodno varstvo predstavlja nadaljevanje hitrega postopka. ZP-1 določa, da morajo sodišča zahteve za sodno varstvo obravnavati prednostno. Tretji odstavek 60. člena ZP-1 o prednostnih obravnavah govori tako (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8):

»Sodišče obravnava zahteve za sodno varstvo zoper odločbe o prekrških s področja varstva konkurence prednostno.«

Sodišče ne sme odločb spreminjati v škodo kršitelja, čeprav bi bilo to na podlagi ugotovljenega dejanskega stanja utemeljeno. Ta prepoved velja izrecno za kršitelja, ne pa tudi za lastnika odvzetih predmetov, ki ima, po ZP-1, prav tako pravico do zahteve za sodno varstvo (Perčič, 2009, str. 36). Ta prepoved spreminjanja odločbe v škodo kršitelja ima lahko za posledico več zahtev za sodno varstvo, saj bodo vlagatelji vedeli, da jih sodišče strožje ne more in ne sme kaznovati (Gril, 2008, str. 22).

4 TEORETIČNA OBRAZLOŽITEV IN STATISTIČNA ANALIZA PREKRŠKOVNIH POSTOPKOV NA PTUJU

Prekrškovni postopek je postopek, ki prekrškovnim organom in sodiščem v prekrškovnih zadevah omogoča odločanje v skladu z načelom pravne države. Za prekrškovne organe se štejejo upravni in drugi državni organi in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so s posebnimi predpisi pooblaščen za odločanje o prekrških (Bele et al, 2005, str. 177–178).

Prekrški se lahko obravnavajo po prekrškovnem postopku prekrškovnega organa oziroma po hitrem postopku ali pa po rednem sodnem postopku. Največ prekrškov se obravnava po hitrem postopku. Redni sodni postopek je namenjen le tistim prekrškom, pri katerih (Bele et al, 2005, str. 178):

- je potrebna večja stopnja vrednotenja z vidika osebnosti storilca,
- kadar so določene širše meje dispozitivnosti pri izrekanju sankcij in
- če sankcije s svojimi posledicami posegajo v temeljne človekove pravice in svoboščine.

O prekrških torej odločajo prekrškovni organi in sodišča. Razlika med sodišči in prekrškovnimi organi je v tem, da sodišča prekrškovnega postopka nikdar ne začnejo po uradni dolžnosti, temveč zmeraj na podlagi obdolžilnega predloga. Za prekrškovne organe pa velja, da začnejo prekrškovni postopek tudi po uradni dolžnosti (Bele et al, 2005, str. 181–182).

O prekrških odločajo okrajna sodišča kot sodišča prve stopnje in višja sodišča kot sodišča druge stopnje. Sodišča odločajo o zahtevi za sodno varstvo in o rednem sodnem postopku. Kot primarna odločajo sodišča v zadevah, v katerih hitri postopek ni dovoljen. Sodišča in prekrškovni organ o prekršku odločita z odločbo, zoper katero so dovoljena pravna sredstva (Bele et al, 2005, str. 182).

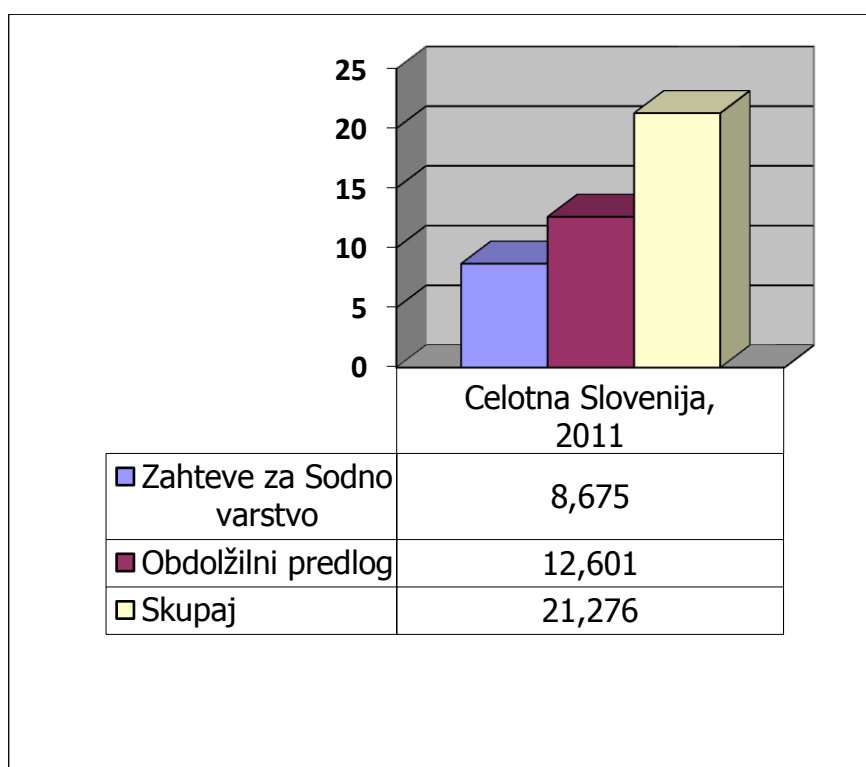
Tabela 4: Prejete zadeve na sodišča v Sloveniji in na Okrajno sodišče na Ptuj v letu 2011

Prekrški	Celotna Slovenija 2011	Območje Ptuj 2011
Zahteve za sodno varstvo	17.839	696
Obdolžilni predlogi	25.910	1.087
Skupaj	43.749	1.783

Vir: Ministrstvo za pravosodje in javno upravo (2012)

Tabela 4 prikazuje, da so sodišča na območju celotne Slovenije v letu 2011 prejela 17.839 zahtev za sodno varstvo in 25.910 obdolžilnih predlogov. Okrajno sodišče na Ptuj pa je prejelo 696 zahtev za sodno varstvo in 1.087 obdolžilnih predlogov.

Grafikon 3: Prejete zadeve na sodišča v Sloveniji v letu 2011, na 1000 prebivalcev

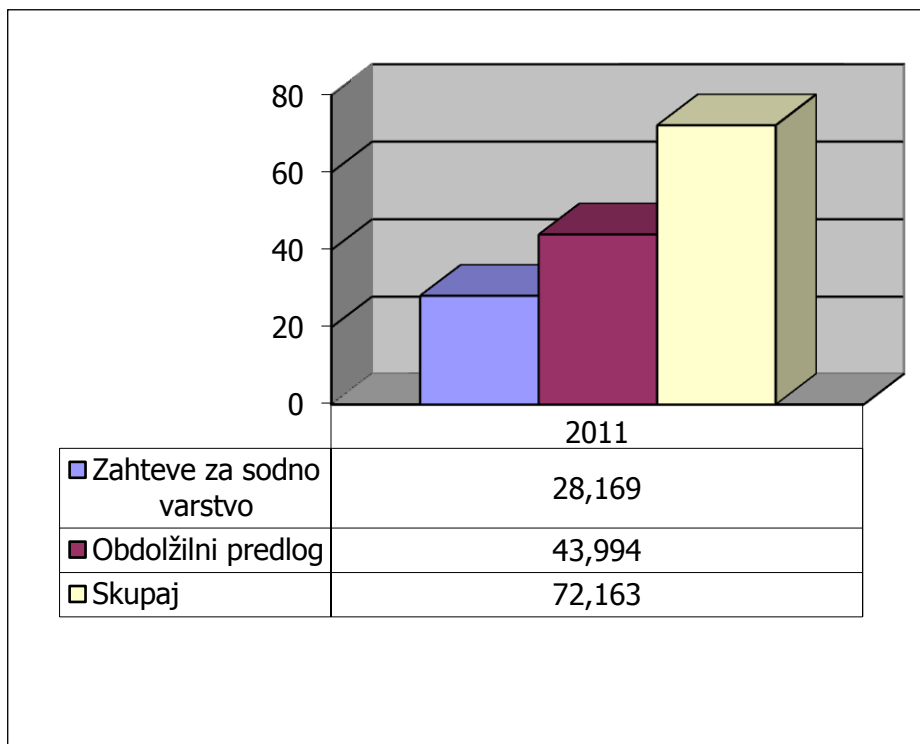

Vir: Ministrstvo za pravosodje in javno upravo (2012)

Grafikon 3 prikazuje, da je bilo v Sloveniji, v kateri prebiva 2.056.262 prebivalcev, v letu 2011 na sodišča prejetih 8,675 zahtev za sodno varstvo, na 1000 prebivalcev, in 12,601

obdolžilnih predlogov, na 1000 prebivalcev. Skupaj je bilo tako prejetih 21,276 postopkov na 1000 prebivalcev.

Grafikon 4: Prejete zadeve na Okrajno sodišče na Ptuju v letu 2011, na 1000 prebivalcev Ptuja

Vir: Interno gradivo Okrajnega sodišča na Ptuju (2012)

Grafikon 4 prikazuje število zahtev za sodno varstvo in obdolžilnih predlogov, prejetih na Okrajno sodišče na Ptuju, Oddelek za prekrške v letu 2011. Grafikon zajema izračun glede na 24.708 prebivalcev mestne občine Ptuj. Vloženih zahtev za sodno varstvo je tako bilo 28,169 na 1000 prebivalcev, obdolžilnih predlogov pa 43,994 na 1000 prebivalcev. Skupaj je bilo torej vloženih 72,163 postopkov na 1000 prebivalcev.

4.1 PREKRŠKOVNI POSTOPEK PREKRŠKOVNEGA ORGANA ALI HITRI POSTOPEK

Prekrškovni organ zmeraj najprej ugotavlja pogoje za začetek prekrškovnega postopka. Ko jih ugotovi, začne zbirati dodatna obvestila in dokaze o prekršku. Če ugotovi, da so podani zakonski pogoji za izvedbo postopka o prekršku, ga mora izvesti sam in izdati odločbo o prekršku. To se imenuje hitri postopek. V kolikor hitri postopek ni dovoljen, pa mora prekrškovni organ pri pristojnem sodišču vložiti obdolžilni predlog in tako se sproži redni sodni postopek. Lahko pa se prekrškovni organ odloči, da ne bo izdal ne odločbe o prekršku in da ne bo vložil obdolžilnega predloga. Takšno odločitev pa lahko sprejme v primeru (Bele et al., 2005, str. 193):

- če iz zbranih dejstev in dokazov izhaja, da dejanje ni prekršek,
- če je pregon zastaral ali so podani drugi razlogi, ki izključujejo pregon in
- če gre za prekršek neznatnega pomena, posebne okoliščine, nizko stopnjo odgovornosti ali storilčeve osebne okoliščine kažejo, da postopek ne bi bil smotrni.

Prekrškovni organ mora predlagatelja o zavrnitvi njegovega predloga za prekršek v roku 30 dni od odločitve pisno obvestiti.

O prekrških lahko odločajo tako prekrškovni organi kot sodišča. Zato je nujno potrebno razmejiti pristojnosti med prekrškovnimi organi in sodišči. ZP-1 izhaja iz načela, da o prekrških na prvi stopnji praviloma odločajo prekrškovni organi v hitrem postopku, razen v primerih, ko hiter postopek zakonsko ni mogoč (Bele et al., 2005, str. 195). ZP-1 v drugem odstavku 52. člena navaja, kdaj hitri postopek ni dovoljen. In sicer, ni dovoljen (Uradni list RS, št. 29/2011, ZP-1-UPB8):

- če je z dejanjem nastala telesna poškodba,
- če je za prekršek poleg globe predpisana stranska sankcija oziroma če prekrškovni organ ali predlagatelj postopka glede na naravo kršitve oceni, da so podani pogoji za izrek stranske sankcije,
- če je potrebno odločiti o premoženjsko pravnem zahtevku,
- proti mladoletnemu storilcu prekrška,
- za prekrške s področja obrambnih dolžnosti in
- v drugih primerih, ko je z zakonom tako določeno.

Pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa lahko kršitelja prekrška, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če uradna oseba oceni, da je izrek opozorila zadosten ukrep, samo opozori. Opozorilo predstavlja nov institut reakcije na prekršek. Izrekanje opozoril je zmeraj v rokah prekrškovnih organov, saj jih sodišče ne more izrekat. Opozorilo je vedno le ustno in nikoli pisno. Njegov pomen je predvsem v tem, da se kršitelju očita njegovo napačno, protipravno ravnanje in se ga opozori, da v prihodnje naj bolj upošteva oziroma spoštuje veljavni pravni red. Če se kršitelj prekrška z opozorilom ne strinja, mu prekrškovni organ izda odločbo o prekršku, s katero mu izreče globo (Bele et al., 2005, str. 197–198).

Prekrškovni organ mora hitro in brez odlašanja ugotoviti tista dejstva in zbrati tiste dokaze, ki so potrebni za odločanje o prekršku. Ugotoviti mora, ali je sam pristojen za obravnavanje prekrška ali pa so izpolnjeni pogoji za začetek postopka po uradni dolžnosti. Kršitelja prekrška, ki se ob ugotovitvi in obravnavanju prekrška ni mogel izjaviti in ni mogel biti poučen o pravicah, se pisno obvesti o prekršku in se ga pouči, da se lahko pisno izjavi o dejstvih oziroma okoliščinah prekrška v roku petih dni od prejema obvestila. Kršitelj mora navesti vsa dejstva in dokaze v svojo korist, saj jih kasneje v postopku ne bo imel več možnosti uveljavljati. Če se kršitelja o njegovi pravici do izrekanja glede prekrška ne pouči in mu ni dana ta možnost, lahko kršitelj prekrškovno odločbo izpodbija z zahtevo

za sodno varstvo. Sodišče bo takšno odločbo o prekršku s sodbo odpravilo (Bele et al., 2005, str. 199–200).

Prekrškovni organ prekrškovni postopek zaključi z izdajo odločbe o prekršku. Odločba mora imeti uvod, izrek in obrazložitev (Bele et al., 2005, str. 202). Uvod odločbe zmeraj obsega ime organa, ki odločbo izdaja, predpis o njegovi pristojnosti, način uvedbe postopka, osebno ime kršitelja in njenega morebitnega zakonitega zastopnika ali pooblaščenca ter na kratko označeno zadevo, za katero gre v postopku. Uvodu sledi izrek odločbe, v katerem se odloči o predmetu postopka in o vseh zahtevkih kršitelja. V izreku se lahko v skladu z zakonom določijo tudi pogoji ali nalogi, povezani z odločitvijo organa o predmetu postopka. Prav tako se v izreku odločbe tudi opredeli dejanje, ki je bilo naloženo kršitelju in se navede rok, v katerem je potrebno dejanje opraviti. V izreku se nadalje navede, če pritožba zadrži ali ne zadrži izvršitve odločbe, prav tako pa je potrebno tudi navesti, če so v postopku nastali stroški, v kakšni višini, kdo jih mora poravnati in komu jih je potrebno plačati ter v katerem roku. Lahko pa se samo navede, da bo o stroških postopka izdan sklep. Izreku sledi obrazložitev odločbe, ki obsega (Breznik et al., 2008, str. 536–551):

- razložitev zahtevkov kršitelja in njihove navedbe o dejstvih,
- ugotovljeno dejansko stanje in dokaze, na katere je le-to oprto,
- razloge, odločilne za presojo posameznih dokazov,
- navedbo določb predpisov, na katere se opira odločba,
- razloge, ki glede na ugotovljeno dejansko stanje narekujejo takšno odločbo in
- razloge, zaradi katerih ni bilo ugodeno kakšni zahtevi kršitelja.

Obrazložitvi sledi pouk o pravnem sredstvu. V tem delu odločbe se kršitelja pouči, ali ima pravico zoper odločbo vložiti pravno sredstvo. Če ima pravico do vložitve pravnega sredstva, je v pravnem pouku navedeno, na koga mora kršitelj le-to nasloviti, v katerem roku ga mora vložiti in koliko znaša taksa. Odločba je na kocu podpisana s strani uradne osebe, ki je postopek vodila in izdala odločbo (Breznik et al., 2008, str. 536–566).

V odločbi o prekršku izrek predstavlja glavni del, saj samo izrek postane pravnomočen. Zato mora biti čim bolj natančen in nedvoumen (Bele et al., 2005, str. 203).

Pisna odločba o prekršku se ne vroči zgolj kršitelju oziroma njegovemu zakonitemu zastopniku ali pooblaščenca, temveč vsem osebam, ki so kakor koli povezane s prekrškom in imajo pravico do zahteve za sodno varstvo (Bele et al., 2005, str. 204).

Pooblaščenca oseba prekrškovnega organa lahko prekršek osebno zazna ali ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav. V tem primeru lahko kršitelju izda in vroči plačilni nalog takoj na kraju storitve prekrška. Takšno sankcioniranje prekrška se imenuje organski mandat, saj gre za izterjavo oziroma izvršbo globe na kraju samem. Zlasti pri cestnoprometnih prekrških pooblaščenca oseba prekrškovnega organa storitev prekrška osebno zazna oziroma zazna prekršek z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav.

Plačilni nalog velja kot pisna odločba o prekršku. Tako kot odločba vsebuje tudi plačilni nalog kršiteljeve osebne podatke, kot so osebno ime in naslov, EMŠO, če je fizična oseba tujec še njene rojstne podatke, državljanstvo, stalno oziroma začasno prebivališče, za odgovorne osebe pa je potreba tudi zaposlitev. Pri pravni osebi je potrebno navesti ime in sedež ter matično številko podjetja. Vsak plačilni nalog zraven omenjenih podatkov vsebuje tudi navedbo kraja in časa storitve prekrška, pravno opredelitev prekrška, znesek globe, številko računa za plačilo globe in pravni pouk. Lahko pa vsebuje tudi druge podatke v skladu s predpisi. Kršitelj mora globo poravnati v določenem roku. Določeno je, da je rok plačila globe osem dni od prejema plačilnega naloga. Globo kršitelj poravnava na račun organa, ki je določen v plačilnem nalogu. Kršitelj pa ima tudi možnost, da v navedenem roku vloži zahtevo za sodno varstvo. Omeniti je treba, da kršitelj, ki poravnava globo v roku osmih dni od dneva izdanega plačilnega naloga, plača le polovični znesek izrečene globe. Tudi o tem je kršitelj poučen v pravnem pouku na plačilnem nalogu. V kolikor kršitelju ni mogoče vročiti plačilnega naloga takoj na kraju prekrška, se mu ga vroči po določbah ZUP (Bele et al., 2005, str. 205).

ZUP navaja, da se dokumente vroča po pošti ali po elektronski poti ali pa jih vroča organ po svoji uradni osebi, po pravni ali fizični osebi, ki opravlja vročanje dokumentov kot svojo dejavnost. Vročanje se zmeraj ob delavnikih, razen če organ, čigar dokument je potrebno vročiti, iz razlogov, ki jih določa posebni zakon, ali zaradi nujnih ukrepov v javnem interesu odredi, da se vročitev lahko opravi v nedeljo ali ob prazniku oziroma drugem dela prostem dnevu. Vročitev se zmeraj opravi na naslovu kršitelja ali tam, kjer je zaposlen ali pri njegovem zakonitem zastopniku oziroma pooblaščenцу (Breznik et al., 2008, str. 276–279).

Če kršitelju ni mogoče takoj na kraju prekrška vročiti plačilnega naloga, se mu pusti obvestilo o prekršku, ki vsebuje kraj in čas storitve prekrška in pravno opredelitev prekrška. Kršitelji imajo pravico vložiti zahtevo za sodno varstvo, ki se vloži pisno pri prekrškovnem organu, katerega pooblaščenca oseba je izdala plačilni nalog. Prekrškovni organ prispelo zahtevo za sodno varstvo preizkusi in nato poda odločitev, ali bo plačilni nalog odpravil ali ne. V kolikor plačilnega naloga ne odpravi ali ga nadomesti z novim, pošlje zahtevo za sodno varstvo skupaj s plačilnim nalogom in opisom dejanskega stanja pristojnemu sodišču. Če kršitelj globe ne poravnava in tudi zahteve za sodno varstvo ne vloži, se pošlje plačilni nalog v izvršitev organu, ki je odgovoren za izterjavo davkov. Ta organ nato globo prisilno izterja. Enako ravna tudi sodišče. Kršitelj, ki je tujec in bi se lahko plačilu globe izognil z odhodom v tujino, mora globo poravnati takoj, na kraju prekrška (Bele et al., 2005, str. 205–213).

Tabela 5: Prikaz najpogosteje prejetih zahtev za sodno varstvo na Okrajnem sodišču na Ptuju v letu 2011

ZAKON	Število zahtev za sodno varstvo	Najpogostejši prekršek iz navedenega zakona	Število najpogostejšega prekrška	Sankcija
Zakon o varstvu javnega reda in miru [ZJRM-1]	60	[22/1 ZJRM] Kdor na kraju samem ne upošteva odrejenega zakonitega ukrepa ali odredbe uradne osebe.	12	333.83 EUR do 625.93 EUR
Zakon o pravilih cestnega prometa ZPrCP ³	121	[46/5-2 ZPrCP] Prekoračitev hitrosti v naselju od 10 do vključno z 20 km/h	41	300 EUR + 3 Kazenske točke
Zakon o varnosti cestnega prometa ZVCP-1	343	[32/7-B ZVCP-1] Prekoračitev hitrosti v naselju od 10 do vključno z 20 km/h	80	250 EUR + 3 Kazenske točke

Vir: Interno gradivo Okrajnega sodišča na Ptuju, ZVCP-1, ZPrCP, ZJRM-1 (2011)

Tabela 5 prikazuje, kateri zakoni so tisti, zoper katere je v letu 2011 na Okrajno sodišče na Ptuju, Oddelek za prekrške, prispelo v reševanje največ zahtev za sodno varstvo. Nadalje prikazuje najpogostejšo kršitev omenjenih zakonov, koliko je bilo na podlagi te kršitve prejetih zahtev za sodno varstvo in kako je kršitev sankcionirana. Kot je razvidno iz tabele, je največ prejetih zahtev za sodno varstvo bilo s področja Zakona o varnosti cestnega prometa, kjer je bilo 80 zahtev za sodno varstvo vloženi zaradi prekoračitve hitrosti v naselju od 10 do vključno 20 km/h, sankcija, ki je predpisana za to kršitev, pa

³ Ta zakon se je začel uporabljati 1.7.2011

znaša 250 EUR in 3 KT. Temu po številu prejetih zahtev sledi Zakon o pravilih cestnega prometa, zoper katerega je bilo vloženi 121 zahtev za sodno varstvo. Zakon o pravilih cestnega prometa se je začel uporabljati 1.7.2011 in je v določenih členih zamenjal Zakon o varnosti cestnega prometa. Zaradi omenjene zamenjave ZVCP-1 in ZPrCP pa je v navedenem primeru ponovno šlo za prekoračitev hitrosti v naselju od 10 do vključno 20 km/h, za kar je bilo vloženi 41 zahtev za sodno varstvo, zoper katere je v novem zakonu predpisana sankcija v višini 300 EUR globe in 3 kazenske točke. Nadalje je bilo 60 zahtev vloženi na podlagi Zakona o varstvu javnega reda in miru. Od tega je bilo 12 zahtev vloženi zoper kršitev 22/1 ZJRM-1, kar pomeni, da se kaznuje z globo od 333.83 EUR do 625.93 EUR tistega, ki ne upošteva na kraju samem odrejenega zakonitega ukrepa ali odredbe uradne osebe.

4.2 REDNI SODNI POSTOPEK

Redni sodni postopek se zmeraj začne na podlagi obdolžilnega predloga prekrškovnega organa. Obdolžilni predlog mora biti zmeraj v pisni obliki in mora vsebovati podatke o storilcu, kot so osebno ime, EMŠO, kraj rojstva, poklic, zaposlitev, navedba naslova stalnega ali začasnega prebivališča, za tujca se namesto EMŠO podajo njegovi rojstni podatki, za pravno osebo pa matično številko, sedež in ime podjetja, za odgovorno osebo tudi delo, ki ga opravlja. Nadalje mora obdolžilni predlog vsebovati dejanski stan prekrška, čas in kraj storitve prekrška, predpis, ki določa prekršek, podatke o morebitni premoženjski koristi, dokaze, podatke o predlagatelju in njegov podpis. Za prekršek s področja varnosti v cestnem prometu mora vsebovati tudi podatke o voznikem dovoljenju storilca prekrška. Sodišče po prejemu obdolžilnega predloga oceni, ali so podani pogoji za sodni postopek. Če ugotovi, da je predlog nepopoln ali nerazumljiv, zahteva od predlagatelja predloga, da ga dopolni. Sodišče poda predlagatelju tudi rok petnajstih dni. Če predlagatelj v tem roku obdolžilnega predloga ne dopolni, ga sodišče s sklepom zavrže. Če pa sodišče oceni, da so izpolnjeni vsi pogoji za začetek postopka, izvede postopek po uradni dolžnosti. Sodišče, ki ugotovi, da ni pogojev za začetek postopka, s sodbo zavrne obdolžilni predlog. Pogojev za začetek obravnave pa ni, če dejanje ni prekršek, če je podana okoliščina, ki izključuje odgovornost za prekršek, če zaradi zastaranja prekrškovni postopek ni več mogoč, če je obdolžilni predlog vložil nepristojni organ ali oseba in če je podan kakšen drug razlog, zaradi katerega ni mogoče začeti prekrškovnega postopka (Bele et al., 2005, str. 316–324).

Za uspešno izvedbo prekrškovnega postopka lahko sodišče uporabi različne ukrepe. Da bo lahko sodišče uspešno izvedlo postopek in zagotovilo obdolženčevo navzočnost, odredi, da se obdolženca pridrži. Pridržanje lahko traja največ 24 ur, od tiste ure, ko se je obdolženca pridržalo. V teh urah mora biti obdolženec zaslišan, sodišče pa mora izdati sodbo o prekršku ali pa obdolženca izpustiti. O pridržanju obdolženca mora sodnik oziroma policist, odvisno kdo je obdolženca pridržal, obvestiti njegovo družino. Na zahtevo pridržanega obdolženca, pa se lahko obvesti tudi delodajalca ali konzulat tuje države, če je kršitelj tujec in je potrebno kaj ukreniti za varstvo in preskrbo otrok in drugih družinskih

članov, za katere skrbi pridržanec. Obvestiti pa je potrebno tudi pristojni organ socialnega varstva (Bele et al., 2005, str. 325–335).

Zaslišanje obdolžencev je praviloma ustno. Pri zaslišanju se obdolžencu pove, česa je obdolžen, nato pa se mu da možnost, da navede svoj zagovor ter pove svoj pogled na storjeno. Obdolžencu se pove tudi, da se ni dolžan zagovarjati in ne odgovarjati na vprašanja, v primeru, da pa se bo zagovarjal, pa ni dolžan izpovedati zoper sebe in svoje bližnje. Na zaslišanje je obdolženec, če seveda ni pridržan, zmeraj pozvan pisno, z vabilom, ki ga pošlje sodišče, ki vodi redni sodni postopek o prekršku. Če se obdolženec na vabilo ne odzove in svojega izostanka ne opraviči, njegova prisotnost pa je nujno potrebna za pravilno odločitev, lahko sodišče odredi privedbo. Privedba je mogoča samo v primerih, ko je na vabilu bilo določeno, da se mora obdolženec osebno zglasiti. Odredba o privedbi je zmeraj pisna, izvrši pa jo policija. Če obdolženec na zaslišanju prizna svojo krivdo za storitev prekrška in je njegovo priznanje jasno in popolno, sodišču ni več potrebno zbirati drugih dokazov, ampak lahko takoj odloči. Lahko pa sodišče kljub priznanju obdolženca še naprej zbira oziroma izvaja dokaze v skladu z načelom materialne resnice (Bele et al., 2005, str. 336–344).

Sodišče lahko za ugotovitev ali razjasnitev kakšnih pomembnih dejstev odredi ogled in določi, kdo naj bo prisoten pri ogledu. Po končanem izvedenskem delu, pri katerem obdolženec in oškodovanec nista bila prisotna, se ju obvesti, da je bil ogled opravljen in da lahko pregledata zapisnik oziroma pisni izvid in mnenje (Bele et al., 2005, str. 345–348).

Sodnik, ki vodi prekrškovni postopek, lahko z odredbo odredi, da se zasežejo predmeti, ki so bili uporabljeni pri prekršku oziroma so nastali med prekrškom. Predmete lahko zasežejo pooblaščenec uradne osebe prekrškovnih organov. Zasežene predmete je potrebno takoj predati sodišču, ki je pristojno za vodenje prekrškovnega postopka. Tistemu, ki se mu predmeti zasežejo, pa je treba dati potrdilo s popisom zaseženih predmetov. Sodišče, pristojno za prekrškovni postopek, lahko na ugovor prizadetega ali po uradni dolžnosti, odredi vrnitev zaseženih predmetov, razen če je odvzem predmetov po zakonu obvezen (Bele et al., 2005, str. 349–352).

Sodnik, ki vodi prekrškovni postopek, lahko določi ustno obravnavo, če je to potrebno zaradi razjasnitve stvari. Na ustno obravnavo se povabijo obdolženec, njegov zagovornik, priče in po potrebi tudi izvedenec (Bele et al., 2005, str. 354).

Sodnik lahko ustno obravnavo odredi tudi v odsotnosti obdolženca, če je bil prej zaslišan, sodnik pa spozna, da njegova prisotnost pri obravnavi ni nujno potrebna za pravilno ugotovitev stanja stvari. Ustna obravnava se začne z naznanitvijo glavne vsebine predmeta postopka. Temu sledi zaslišanje obdolženca, nato pa se izvaja dokazni postopek z zaslišanjem prič, izvedencev in z izvedbo drugih dokazov. Na ustni obravnavi pripada zadnja beseda zmeraj obdolžencu oziroma zastopniku obdolžene pravne osebe (Bele et al., 2005, str. 353–361).

O prekršku se lahko izda sodba v skrajšanem postopku, če sodnik na podlagi obdolžilnega predloga in priloženih dokazov spozna, da je obdolženec storil prekršek. V skrajšanem postopku se smeta za storjeni prekršek izreči globa oziroma opomin, ob globi pa se sme izreči tudi stranska sankcija kazenskih točk v cestnem prometu, prepoved vožnje motornih vozil in odvzem predmetov. Zoper sodbo, izrečeno v skrajšanem postopku, lahko obdolženec, njegov zakoniti zastopnik oziroma zagovornik v roku osmih dni od vročitve sodbe, podajo ugovor v korist obdolženca, prav tako pa ga lahko poda predlagatelj postopka, v škodo obdolženca. Ugovor mora biti pisen in mora vsebovati zgolj navedbo sodbe, izdane v skrajšanem postopku, in podpis vložnika. Ugovor se vložijo pisno in mora vsebovati navedbo sodbe in podpis vložnika. Prepozen ali nedovoljen ugovor sodišče s sklepom zavrže, pravočasnega pa lahko s sklepom razveljavi in nadaljuje redni sodni postopek. V skrajšanem postopku ni mogoče odločati o vloženi zahtevi za sodno varstvo (Bele et al., 2005, str. 362–368).

Prekrškovni postopek na prvi stopnji se konča z izdajo sodbe o prekršku, ki se sme nanašati zgolj na osebo, ki je obdolžena storitve prekrška, in samo na dejanje, ki je predmet obdolžilnega predloga. Sodba o prekršku zmeraj temelji na dokazih in dejstvih, ki so bila ugotovljena v postopku. Sodišče mora za izdajo primerne sodbe pretehtati vsak dokaz posebej v zvezi z drugimi dokazi, nato pa lahko na podlagi takšnega postopanja in presoje ugotovi, katero dejstvo se šteje za dokazano ali nedokazano. Sodbe so lahko formalne in materialne (materialne). Sodba o prekršku, s katero se kršitelj spozna za odgovornega in se mu izreče primerna sankcija za prekršek, je zmeraj meritorna, saj se z njo odloča o sami zadevi o prekršku. Materialna pa se imenuje zato, ker sodišče odloča o upravičenosti obdolžilnega predloga, torej o uporabi materialnega prava. Sodba, s katero se postopek ustavi, pa je lahko tako materialna kot formalna (Bele et al., 2005, str. 371–376).

Sodnik, ki vodi postopek, lahko le-tega tudi prekine. Do prekinitve pride, če ni znano obdolženčevo prebivališče, da je ta na begu ali sicer nedosegljiv državnim organom, ali če je v tujini za nedoločen čas, prav tako pa se postopek prekine, če je obdolženec začasno duševno zbolel ali je pri njem nastala začasna duševna motnja (Bele et al., 2005, str. 352).

Prav tako kot odločba, mora biti tudi pisna sodba sestavljena iz uvoda, izreka in obrazložitve. Uvod zmeraj obsega naziv sodišča, ki je sodbo izdalo, ime sodnika, ki jo je izdal, naziv predlagatelja postopka in označbo obdolžilnega predloga. Vsebovati mora tudi podatke o obdolžencu in njegovem morebitnem zagovorniku, firmo in sedež obdolžene pravne osebe ter prekršek, ki je predmet postopka. V izreku sodbe o prekršku morajo biti navedeni obdolženčevi osebni podatki, za pravno osebo pa firma oziroma ime in sedež obdolžene pravne osebe in izrek, da je obdolženec odgovoren za prekršek. Navedeno mora biti tudi, za kateri prekršek se obdolženca spozna za odgovornega ter sankcija, ki se mu izreka, dejansko stanje prekrška ter predpisi, višina stroškov postopka, rok za plačilo globe z opozorilom uklonilnega zapora oziroma prisilne izterjave in možnost nadomestitve

uklonilnega zapora oziroma plačila z opravljanjem določenih nalog v splošno korist. Če sodnik določi odvzem predmetov, mora to biti zabeleženo v izreku sodbe, kjer pa mora biti navedeno, kako se bo z zaseženimi predmeti ravnalo. Obrazložitev sodbe o prekršku mora vsebovati navedene razloge za vsako posamezno točko sodbe. Pisna sodba o prekršku se konča s pravnim poukom in podpisom. Pravni pouk mora biti čim bolj popoln in razumljiv. V pravnem pouku se obdolženca in vse upravičence do pravnega sredstva pouči o pravici do pravnega sredstva in o roku ter načinu vložitve pritožbe. Pisna sodba mora imeti čisto na koncu svojo opravilno številko zadeve, datum izdaje sodbe, podpis sodnika in uradni pečat sodišča, ki je sodbo izdalo (Bele et al., 2005, str. 377–387).

Tabela 6: Prikaz najpogostejših rednih sodnih postopkov na Okrajnem sodišču na Ptuj, v letu 2011

ZAKON	Število rednih sodnih postopkov	Najpogostejši prekršek iz navedenega zakona	Število najpogostejšega prekrška	Sankcija
Zakon o varstvu javnega reda in miru [ZJRM-1]	45	[6/1 ZJRM-1] Kdor izziva ali koga spodbuja k pretepu ali se vede na drzen, nasilen, nesramen, žaljiv ali podoben način ali koga zasleduje in s takšnim vedenjem pri njem povzroči občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu.	12	250,38 EUR do 500,75 EUR
Zakon o pravilih cestnega prometa ZPrCP	230	[105/5-4 ZPrCP] Kdor ima v cestnem prometu med vožnjo v krvi več kot 1,10 grama alkohola na kilogram krvi ali več kot 0,52 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka.	89	Najmanj 1.200 EUR. Vozniku motornega vozila se izreče tudi 18 kazenskih točk.
Zakon o varnosti cestnega prometa ZVCP-1	627	[130/5 ZVCP-1] Kdor ima v cestnem prometu med vožnjo v krvi več kot 1,5 grama alkohola na kilogram krvi ali več kot 0,71	81	Najmanj 950 EUR. Cozniku motornega vozila se izreče tudi 18 kazenskih

		miligrama alkohola v litru izdihanega zraka.		točk.
Zakon o voznikih ZVoz	109	[50/8 ZVoz] Kdor vozi motorno vozilo v cestnem prometu in ni dopolnil predpisane starosti za vožnjo vozil ali nima veljavnega vozniškega dovoljenja za vožnjo tistih kategorij, v katero spada vozilo, ali v cestnem prometu uporablja vozniško dovoljenje, za katerega je izdan dvojniki.	76	500 EUR

Vir: Interno gradivo Okrajnega sodišča na Ptuj, ZJRM-1, ZPrCP, ZVCP-1, ZVoz (2011)

Tabela 6 prikazuje najpogostejše redne sodne postopke, ki so prispeli v reševanje na Okrajno sodišče na Ptuj, Oddelek za prekrške, v letu 2011. Iz tabele je razvidno, da je največ rednih sodnih postopkov bilo vloženih na podlagi Zakona o varnosti cestnega prometa. Teh je skupaj znašalo 627, od tega je bila najbolj pogosta kršitev 130/5 ZVCP-1, ki pravi, da kdor ima med vožnjo v cestnem prometu v krvi več kot 1,5 grama alkohola na kilogram krvi ali več kot 0,71 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka, se kaznuje s sankcijo 950 EUR in z 18 kazenskimi točkami. Navedenemu sledi Zakon o pravilih cestnega prometa, ki je začel veljati 1. 7. 2011 in je nadomestil nekatere člena Zakona o varnosti cestnega prometa. Kršitev iz tega zakona je bilo 230, od tega je najpogostejša kršitev bila 105/5-4 ZPrCP, ki pravi, da kdor ima v cestnem prometu med vožnjo v krvi več kot 1,10 grama alkohola na kilogram krvi ali več kot 0,52 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka, se kaznuje z globo najmanj 1.200 EUR in z 18 kazenskimi točkami, teh kršitev pa je bilo 81. Sledijo kršitve Zakona o voznikih, katerih skupno je bilo 109, od tega je najpogostejša kršitev bila 50/8 ZVoz, ki pomeni da se kaznuje tistega, ki vozi motorno vozilo v cestnem prometu in ni dopolnil predpisane starosti za vožnjo vozil ali nima veljavnega vozniškega dovoljenja za vožnjo tistih kategorij, v katero spada vozilo, ali v cestnem prometu uporablja vozniško dovoljenje, za katerega je izdan dvojniki. Teh kršitev je bilo 76, sankcija za to kršitev pa je globa v višini 500 EUR. Temu sledi še Zakon o varstvu javnega reda in miru, katerega kršitev je skupaj znašalo 45, od tega je najpogostejša bila 6/1 ZJRM-1, kjer se kaznuje tistega, ki izziva, ali koga spodbuja k pretepu, ali se vede na drzen, nasilen, nesramen, žaljiv ali podoben način, ali koga zasleduje in s takšnim vedenjem pri njem povzroči občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu. Teh kršitev je bilo 12, kršitelj pa je kaznovan v višini od 250,38 do 500,75 EUR.

4.2.1 KRAJEVNA PRISTOJNOST SODIŠČ

Krajevna pristojnost pomeni pristojnost enega izmed več stvarno pristojnih sodišč v zadevi o prekršku. Za postopek je zmeraj pristojno tisto sodišče, na območju katerega je bil prekršek storjen. Za prekršek zoper pravno osebo, ki je tujec in ki ima podružnico v Republiki Sloveniji, je krajevno pristojno sodišče, na območju katerega je podružnica tuje pravne osebe. Če pa tuja pravna oseba nima podružnice v Sloveniji, je za postopek pristojno sodišče, na območju katerega je bil prekršek storjen. Če se krajevne pristojnosti ne da določiti glede na kraj storjenega prekrška, je za vodenje postopka odgovorno tisto sodišče, na območju katerega ima storilec stalno ali začasno prebivališče. Da se lahko določi takšna krajevna pristojnost, je nujno potrebno, da je storjeni prekršek določen ali z zakonom ali z uredbo vlade, ne pa z odlokom samoupravne lokalne skupnosti. V slednjem primeru je mogoče krajevno pristojnost določiti zgolj po kraju storitve prekrška. Če se zgodi, da sta za postopek pristojni dve sodišči ali celo več, vodi postopek tisto sodišče, ki ga je kot prvo začelo. Če pa se postopek še sploh ni začel, ga vodi tisto sodišče, pri katerem je bil postopek najprej predlagan. Tisto sodišče, ki je pristojno za storilca, je pristojno tudi za udeležence prekrškovnega postopka. Če sta za prekršek obdolžena pravna oseba in njena odgovorna oseba, je za prekrškovni postopek odgovorno tisto sodišče, ki je odgovorno za pravno osebo. Sodišče ima vso možnost vodenja prekrškovnega postopka odstopiti drugemu sodišču, če smatra, da se bo postopek tako lažje vodil. Torej v primerih, ko krajevno pristojno sodišče ugotovi, da se bo postopek lažje izvedel pri sodišču, na območju katerega ima storilec stalno ali začasno prebivališče, lahko odstopi zadevo o prekršku temu sodišču. Izjemnost odstopa se utemeljuje z razlogi smotrnosti, hitrosti postopka in ekonomičnosti (Bele et al., 2005, str. 281–288).

Sodišče je zadolženo, da skozi celoten prekrškovni postopek pazi na krajevno in stvarno pristojnost in če spozna, da je za vodenje prekrškovnega postopka pristojno katero drugo sodišče, mora zadevo takoj odstopiti tistemu sodišču. Seveda pa lahko zoper pristojnost sodišča ugovarjajo tudi udeleženci prekrškovnega postopka. Če sodišče, ki mu je bila zadeva o prekršku odstopljena, meni, da je za vodenje postopka pristojno sodišče, ki je zadevo o prekršku odstopilo njim ali katero drugo sodišče, potem sproži postopek o sporu o pristojnosti. Spori o pristojnosti so lahko pozitivni in negativni. Pogostejši so negativni spori, pri katerih sodišča zavračajo svojo pristojnost in nobeno od njih noče odločati v zadevi o prekršku. Pozitivni spori o pristojnosti pa so tisti, pri katerih si več sodišč lasti pristojnost za odločanje v zadevi o prekršku. Teh sporov skoraj ni. O sporih o pristojnosti med sodišči prve stopnje zmeraj odloča višje sodišče. V sporih o pristojnosti med sodišči in prekrškovnimi organi pa odloča Vrhovno sodišče. Vse dokler spor o pristojnosti ni rešen, mora vsak organ v prekrškovnem postopku opravljati tista dejanja, s katerimi bi bilo nevarno odlašati (Bele et al., 2005, str. 290).

Tabela 7: Število vseh rednih sodnih postopkov in število vseh vloženih zahtev za sodno varstvo na Okrajno sodišče na Ptuju v letu 2011

ZAKON	Število rednih sodnih postopkov	Število vloženih zahtev za sodno varstvo	Indeks (št. zahtev na št. rednih sodnih postopkov)
Zakon o varstvu javnega reda in miru [ZJRM-1]	45	60	133,3
Zakon o motornih vozilih [ZMV]	38	4	10,5
Zakon o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami [ZPPPD]	10	3	30,0
Zakon o osebni izkaznici [ZOIzk]	3	2	66,7
Zakon o orožju [ZOro-1]	3	3	100,0
Zakon o omejeni uporabi alkohola [ZOPA]	1	15	1500,0
Zakon o pravilih cestnega prometa [ZPrCP]	230	121	52,6
Zakon o varnosti cestnega prometa [ZVCP-1]	627	343	54,7
Zakon o voznikih [ZVoz]	109	0	0
Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu [ZOZP]	7	3	42,9
Zakon o deviznem poslovanju [ZDP-2]	4	18	450,0
Zakon o eksplozivnih in pirotehničnih izdelkih [ZEPI]	4	1	25,0
Zakon o policiji [ZPol]	1	3	300,0
Zakon o varstvu okolja [ZVO-1]	0	1	0

Zakon o zaščiti živali [ZZZiv]	1	4	400,0
Zakon o javnih cestah [ZJC]	1	1	100,0
Zakon o tujcih [ZTuj-1]	3	9	300,0
Zakon o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti [ZICPES]	0	2	0
Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu [ZOZP]	0	2	0
Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno [ZPDZC]	0	10	0
Zakon o inšpekcijskem nadzoru [ZIN]	0	20	0
Zakon o gostinstvu [ZGos]	0	3	0
Zakon o delovnih razmerjih [ZDR]	0	16	0
Zakon o prevozih v cestnem prometu [ZPCP]	0	11	0
Zakon o prijavi prebivališča [ZPPreb]	0	5	0
Zakon o trgovini [ZT-1]	0	3	0
Zakon o varstvu potrošnikov [ZVPot]	0	6	0
Zakon o nadzoru državne meje [ZNDM]	0	5	0
Zakon o davčnem postopku [ZDavP-2]	0	12	0
Zakon o davku na dodano vrednost [ZDDV-1]	0	1	0
Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev [ZDCOPMD]	0	2	0
Zakon o varnosti in zdravju pri delu [ZVZD-1]	0	2	0

Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov [ZOUTI]	0	1	0
Zakon o zasebnem varovanju [ZZasV]	0	1	0
Zakon o urejanju trga dela [ZUTD]	0	1	0
Zakon o trošarinah [ZTro]	0	2	0
Skupaj	1.087	696	64,03

Vir: Interno gradivo Okrajnega sodišča Ptuj (2012)

Tabela 7 prikazuje primerjavo kršitev zakonov na podlagi rednih sodnih postopkov in vloženih zahtev za sodno varstvo na Okrajno sodišče na Ptuj, Oddelek za prekrške v letu 2011. Najpogostejši redni sodni postopki, vloženi s strani policije, so bili zoper kršitve Zakona o varnosti cestnega prometa [ZVCP-1], Zakona o pravilih cestnega prometa [ZPrCP] in Zakona o voznikih [ZVoz]. Najpogosteje vložene zahteve za sodno varstvo pa so bile zoper Zakon o varnosti cestnega prometa [ZVCP-1], Zakon o pravilih cestnega prometa [ZPrCP] in Zakon o varstvu javnega reda in miru [ZJRM-1]. Iz tabele je razviden tudi indeks, ki za skupne zahteve in redne sodne postopke znaša 64,03, na kar pa ima največji vpliv Zakon o varnosti cestnega prometa [ZVCP-1], zoper katerega je bilo podanih največ zahtev za sodno varstvo kot tudi obdolžilnih predlogov.

Tabela 8: Primerjava gibanja števil rednih sodnih postopkov (PR) in zahtev za sodno varstvo (ZSV), ki so prispela v reševanje na vsa sodišča v Sloveniji, v letu 2010 in 2011

<u>Vse redne kršitve</u>	<u>Nerešene zadeve</u>	<u>Novo zadeve</u>	<u>Zadeve v delu</u>	<u>Rešene zadeve</u>	<u>Nerešene zadeve</u>	<u>Letni koeficient obračanja</u>	<u>Trajanje reševanj zadev (v mesecih)</u>
-	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>(4)/(3)</u>	<u>12/(6)</u>
<u>ZSV v letu 2010</u>	<u>19.820</u>	<u>16.546</u>	<u>36.366</u>	<u>19.662</u>	<u>16.704</u>	<u>0,541</u>	<u>22,2</u>
<u>PR v letu 2010</u>	<u>27.922</u>	<u>28.928</u>	<u>56.850</u>	<u>33.606</u>	<u>23.244</u>	<u>0,591</u>	<u>20,3</u>
<u>ZSV v letu 2011</u>	<u>16.695</u>	<u>17.839</u>	<u>34.534</u>	<u>19.031</u>	<u>15.503</u>	<u>0,551</u>	<u>21,8</u>
<u>PR v letu 2011</u>	<u>23.248</u>	<u>25.910</u>	<u>49.158</u>	<u>35.116</u>	<u>14.042</u>	<u>0,714</u>	<u>16,8</u>

Vir: Ministrstvo za javno upravo (2011 in 2012, str. 267 in 268)

Tabela 8 prikazuje gibanje števila rednih sodnih postopkov (v nadaljevanju PR) in zahtev za sodno varstvo (v nadaljevanju ZSV), prejetih na sodišča s področja celotne Slovenije v letu 2010 in 2011. Iz tabele je razvidno, da je iz leta 2009 v leto 2010 bilo prenesenih 19.820 ZSV-jev, pri čemer je v istem letu v reševanje prispelo še 16.546 novih. Tako je v letu 2010 bilo skupno 36.366 ZSV-jev in jih je od tega bilo rešenih 19.662, ostalih 16.704 pa se jih je preneslo v leto 2011. V letu 2011 je prispelo v reševanje 17.839 novih ZSV-jev in jih je tako skupno znašalo 34.534, od česar jih je bilo rešenih 19.031, 15.503 ZSV-ji pa so se prenesli v leto 2012. V tabeli je podano tudi povprečno trajanje reševanja zadev, iz katere pa je pri ZSV-jih ugotovljeno, da se trajanje reševanja ZSV-jev iz leta 2010, ki je znašalo 22,2 meseca, v letu 2011 zmanjša na 21,8 meseca. Iz tabele prav tako izhaja, da je iz leta 2009 v leto 2010 bilo prenesenih 27.922 PR-jev, pri čemer je v istem letu v reševanje prispelo še 28.928 novih. Tako jih je skupno znašalo 56.850 in jih je od tega v letu 2010 bilo rešenih 33.606, ostalih 23.244 pa se jih je preneslo v leto 2011. V letu 2011 je prispelo v reševanje 25.910 novih PR-jev in jih je tako skupno znašalo 49.158, od česar jih je bilo rešenih 35.116, 14.042 PR-jev pa se je preneslo v leto 2012. V tabeli je prav tako kot pri ZSV-jih podano tudi povprečno trajanje reševanja zadev, iz katere pa je ugotovljeno, da se trajanje reševanja PR-jev iz leta 2010, ki je znašalo 20,3 meseca, v letu 2011 zmanjša na 16,8 meseca.

Tabela 9: Gibanje zahtev za sodno varstvo (ZSV) in rednih sodnih postopkov (PR) v letu 2010 in 2011 na okrajnem sodišču na Ptuj

<u>Vrsta zadeve in leto</u>	<u>Nerešene zadeve</u>	<u>Novo zadeve</u>	<u>Zadeve v delu</u>	<u>Rešene zadeve</u>	<u>Nerešene zadeve</u>	<u>Letni koeficient obračanja</u>	<u>Trajanje reševanja zadev (v mesecih)</u>
-	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>(4)/(3)</u>	<u>12/(6)</u>
<u>ZSV v letu 2010</u>	<u>667</u>	<u>729</u>	<u>1396</u>	<u>835</u>	<u>561</u>	<u>0,598</u>	<u>20,1</u>
<u>PR v letu 2010</u>	<u>957</u>	<u>1258</u>	<u>2215</u>	<u>1505</u>	<u>710</u>	<u>0,679</u>	<u>17,7</u>
<u>ZSV v letu 2011</u>	<u>560</u>	<u>696</u>	<u>1256</u>	<u>906</u>	<u>350</u>	<u>0,721</u>	<u>16,6</u>
<u>PR v letu 2011</u>	<u>710</u>	<u>1087</u>	<u>1797</u>	<u>1559</u>	<u>238</u>	<u>0,868</u>	<u>13,8</u>

Vir: Ministrstvo za javno upravo (2011 in 2012, str. 296 in 297)

Tabela 9 prikazuje gibanje števila rednih sodnih postopkov (v nadaljevanju PR) in zahtev za sodno varstvo (v nadaljevanju ZSV), prejetih na Okrajno sodišče na Ptuj, Oddelek za prekrške. Iz tabele je razvidno, da je iz leta 2009 v leto 2010 bilo prenesenih 667 ZSV-jev, pri čemer je v istem letu v reševanje prispelo še 729 novih. Tako je v letu 2010 bilo skupno prejetih 1396 ZSV-jev in jih je od tega bilo rešenih 835, ostalih 561 pa se jih je preneslo v leto 2011. V letu 2011 je prispelo v reševanje 696 novih ZSV-jev in jih je tako skupno znašalo 1.256, od česar jih je bilo rešenih 906, ostalih 350 pa se jih je preneslo v leto 2012. V tabeli je podano tudi povprečno trajanje reševanja zadev, iz katere pa je pri ZSV-jih ugotovljeno, da se trajanje reševanja ZSV-jev iz leta 2010, ki je znašalo 20,1 meseca, v letu 2011 zmanjša na 16,6 meseca. Iz tabele prav tako izhaja, da je iz leta 2009 v leto 2010 bilo prenesenih 957 PR-jev, pri čemer je v istem letu v reševanje prispelo še 1258 novih. Tako jih je skupno znašalo 2215 in jih je od tega v letu 2010 bilo rešenih 1.505, ostalih 710 pa se jih je preneslo v leto 2011. V letu 2011 je prispelo v reševanje 1087 novih PR-jev in jih je tako skupno znašalo 1787, od česar jih je bilo rešenih 1559, ostalih 238 PR-jev pa se je preneslo v leto 2012. V tabeli je prav tako kot pri ZSV-jih podano tudi povprečno trajanje reševanja zadev, iz katere pa je ugotovljeno, da se trajanje reševanja PR-jev iz leta 2010, ki je znašalo 17,7 meseca, v letu 2011 zmanjša na 13,8 meseca.

5 ZAKLJUČEK

Verjetno je že vsakdo izmed nas ali velika večina kdaj v svojem življenju storil prekršek, zaradi katerega je bil obravnavan pred prekrškovnim organom s plačilnim nalogom, odločbo ali samo z izrekom opomina ali pa je šlo za večji prekršek, za kar ga je obravnavalo sodišče. In veliko je takšnih, ki se s sankcijo niso strinjali ali pa se niso počutili odgovorne za storjeni prekršek, za kar so vložili eno izmed možnih pravnih sredstev.

Prekršek je opredeljen kot dejanje, ki pomeni kršitev zakona, uredbe vlade, odloka samoupravne lokalne skupnosti ter je zanj predpisana sankcija. Prav zaradi previsokih sankcij v Sloveniji pa je zoper izdane odločbe, plačilne naloge in obenem tudi obdolžilne predloge vloženi veliko pritožb. To je natančneje prikazano v primerjalni analizi Slovenije s Hrvaško in Nemčijo. Iz te izhaja, da smo glede na standard v Sloveniji, po mojem mnenju, v globah za prekrške na samem vrhu lestvice. H globam pa velik porast pritožb pripisujem tudi kazenskim točkam, ki so prav tako predpisana sankcija za večje prekrške. Zaradi bojazni pred izgubo voziškega dovoljenja, ljudje vlagajo pritožbe in obenem upajo, da bo dejanje, ki so ga storili, ugodno rešeno ali pa da bo prišlo do zastaranja zadeve na sodišču.

Največ pritožb se zgodi zoper hitre postopke. Tem vložnim pritožbam pravimo zahteva za sodno varstvo in je v diplomski nalogi nazorno predstavljena kot pravno sredstvo, ki ga lahko vloži kršitelj oziroma druga oseba, ki je do tega upravičena. Z zahtevo za sodno varstvo se lahko izpodbija odločbo, izdano v hitrem postopku, izdan plačilni nalog in izdan posebni plačilni nalog. Kršitelj jo mora vložiti v določenem roku, ki pa je naveden v pravnem pouku odločbe ali plačilnega naloga.

Vedno več je ljudi, ki vložijo zahtevo. S tem pa se ne zavedajo, da sodišču povzročajo dodatno in brezpredmetno delo, saj je velika večina izmed kršiteljev na koncu vseeno kaznovanih. Sodišča pa si s tem kopičijo nerešene postopke in, zaradi preobremenjenosti števila zadev, še sodne zaostanke.

V zgornji raziskavi je ugotovljeno in prikazano, da se za zahteve za sodno varstvo in prav tako za redne sodne postopke trajanje reševanja zadev iz leta 2010 v leto 2011 skrajša. Moramo pa vedeti, da se statistično gledano zmanjšujejo tudi vložene zahteve za sodno varstvo in redni sodni postopki.

Še vedno pa je problematika slovenskih voznikov prevelika hitrost. Iz statističnih podatkov Okrajnega sodišča na Ptujju je razvidno, da največ zahtev za sodno varstvo prispe ravno zaradi prehitre vožnje. In da bi preprečili porast zahtev za sodno varstvo zoper navedeni prekršek, bi po mojem mnenju policija oziroma Ministrstvo za notranje zadeve morala uvedi kvalitetnejše radarje, kjer je na fotografiji prekoračitve hitrosti oseba oziroma

kršitelj dobro viden in je le-ta ne bi mogel izpodbijati. Lahko pa bi policija ponovno uvedla sedaj vedno manj uporabljen sistem, kjer se kršitelja zaustavi na samem kraju prekrška.

Smo pa ljudje oziroma posamezniki odgovorni za to, kar se dogaja na cestah in bi si morali prizadevati, da bi zmanjšali prekrške, tako cestno prometne kot prekrške zoper javni red, sploh pa bi morali razmisliti o tem, kakšna bo naša hitrost, ko bomo sedli za volan, da zaradi majhnega prekrška ne nastanejo velike posledice.

LITERATURA IN VIRI

Ambrož, Matjaž (2007). *Kaznivo dejanje in njegove vrednostne prvine*. Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti, Ljubljana.

Bele, Ivan, Jenull, Hinko, Maček Guštin, Špela, Tratar, Boštjan (2005). *Zakon o prekrških s komentarjem*. GV založba, Ljubljana.

Breznik, Janez, Štucin, Zdenka, Marflak, Jonika (2008). *Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP): s komentarjem*. GV založba, Ljubljana.

Čas, Petra. (2008). *Zbornik / 3. dnevi prekrškovnega prava – DPP*. GV Založba, Ljubljana.

Gorkič, Primož (2009). *Zakon o kazenskem postopku (ZKP) neuradno prečiščeno besedilo z novelo ZKP-J in stvarnim kazalom*. Javni podjetje Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana.

Gril, Suzana (2008) *(Ne)utemeljenost sprememb Zakona o prekrških*. *Pravna praksa*, št. 19, GV Založba.

Orel, Nuša (2006). *Zakon o prekrških s spremembami (ZP-1C) v vsakdanji praksi prekrškovnih organov in sodišč*. Infokus plus, Ljubljana.

Perčič, Mihaela (2009). *Zahteva za sodno varstvo in problematika reševanja zahtev za sodno varstvo [diplomsko delo]*. Fakulteta za upravo, Ljubljana.

Rems, Matjaž, Tratar, Boštjan (2006). *Pritožbe: zbirka vzorcev pritožb: kako napisati uspešno pritožbo?: vzorci, pojasnila, sodna praksa*. Primath, Ljubljana.

Slovenija (2011). *Zakon o kazenskem postopku (ZKP): (neuradno prečiščeno besedilo) / z novelo ZKP-J in stvarnim kazalom Primoža Gorkiča*. Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana.

Šipec, Miha (1998). *Sodno varstvo industrijske lastnine*. Gospodarski vestnik, Ljubljana.

Internetni viri:

AMZS (2012). *Prekrški in globe*. Privzeto: 23. 1. 2013 iz: <http://www.amzs.si/si/456/6/Slovenija.aspx>

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA ZRC SAZU (2012). *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Privzeto 10. 3. 2012 iz: <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE (2012). *Slovenska policija*. Privzeto 15. 3. 2012 iz: http://www.mnz.gov.si/si/policija_varnost_in_nadzor/slovenska_policija/.

MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO (2012). *Sodna statistika 2010*.

Privzeto iz 13. 1. 2013:

http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/110327_BILTEN_SS_2010-12.pdf

MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO (2012). *Sodna statistika 2010*.

Privzeto iz 13. 1. 2013:

http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/120504_BILTEN_SS_2011-12_koncna_verzija_26_Marec_2012.pdf

POGODBA POGODBE (2012). *Pravica do pravnega sredstva*. Privzeto 18. 2. 2012 iz: <http://www.pogodba-pogodbe.info/pravica-do-pravnega-sredstva/#more-1198>.

POGODBA POGODBE (2012). *Zahteva za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku Postaje prometne policije Ljubljana*. Privzeto 15. 3. 2012 iz: <http://www.pogodba-pogodbe.info/zahteva-za-sodno-varstvo-zoper-odlocbo-o-prekrsku-postaje-prometne-policije-ljubljana/>.

PROMETNA SVETOVALNICA (2009). *Kako se piše zahteva o sodnem varstvu?*. Privzeto 18. 2. 2012 iz:

<http://www.varnostvprometu.org/index.php?nStran=ps&nPod=odg&nSvet=sb&id=1290>

ZAKONODAJA.COM (2008). *62. člen - Razlogi za vložitev zahteve za sodno varstvo*.

Privzeto 18. 2. 2012 iz:

http://zakonodaja.com/zakoni/v/4/zp_1_upb4/cleni/62.clen/62.clen.

Predpisi:

(1999). Kazenski zakonik. Ur.l. RS, št. [23/1999](#), [60/1999](#) Odl.US: U-I-226/95, [40/2004](#), [95/2004-UPB1](#), [37/2005](#) Odl.US: U-I-335/02-20, [17/2006](#) Odl.US: U-I-192/04-16, [55/2008](#) ([66/2008](#) popr.), [89/2008](#) Odl.US: U-I-25/07-43, [5/2009](#). Privzeto 18.2.2012 iz: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200495&stevilka=4208>.

(1991). Ustava Republike Slovenije. Ur. l. RS, št. [331/1991-I](#), [42/1977](#), [66/200](#), [24/2003](#), [69/2004](#). Privzeto 18. 2. 2012 iz:

<http://www.us-rs.si/media/ustava.republike.slovenije.pdf>.

(1994). Zakon o kazenskem postopku, Ur.l. RS, št. [63/1994](#) ([70/1994](#) popr.), [25/1996](#) Odl.US: U-I-18/93, [39/1996](#) Odl.US: U-I-33/95-12, [5/1998](#) Odl.US: U-I-25/95, [49/1998-ZPol](#) ([66/1998](#) popr.), [72/1998](#), [6/1999](#), [42/2000](#) Odl.US: U I 282/99, [66/2000](#), [111/2001](#), [32/2002](#) Odl.US: U-I-92/96-27, [3/2003](#) Odl.US: U-I-204/99-22, [21/2003](#) Odl.US: U-I-190/00-11, [44/2003](#) Odl.US: U-I-149/99-15, [56/2003](#), [92/2003](#) Odl.US: U-I-319/00-21, [114/2003](#) Odl.US: U-I-426/02, Up-546/01-21, [116/2003-UPB1](#), [43/2004](#), [68/2004](#) Odl.US: U-I-296/02, [83/2004](#) Odl.US: Up-729/03, U-I-187/04, [96/2004-UPB2](#), [101/2005](#), [8/2006-](#)

UPB3, 14/2007, 32/2007-UPB4, 102/2007-ZSKZDČEU, 21/2008 Odl.US: U-I-96/06-13, 23/2008-ZBPP-B, 65/2008 Odl.US: U-I-328/04-22, 68/2008, 89/2008 Odl.US: U-I-25/07-43, 77/2009, 88/2009 Odl.US: Up-3871/07-26, U-I-80/09-26, 109/2009 Odl.US: U-I-46/08-20, 29/2010 Odl.US: U-I-50/09-18, Up-260/09-17, 58/2011-ZDT-1, 91/2011, 105/2011 Odl.US: U-I-90/09-33, Up-489/09-34, Up-510/09-27. Privzeto 18.2.2012 iz: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=199463&stevilka=2168>.

(1998). Zakon o policiji. Ur.l. RS, št. 49/1998 (66/1998 popr.), Ur.l. RS, št. 43/2001 Odl.US: U-I-407-98-25, 93/2001, 56/2002-ZJU, 26/2003-ZPNOVS, 48/2003 Odl.US: U-I-272/98-26, 79/2003, 110/2003-UPB1, 43/2004-ZKP-F, 50/2004, 54/2004-ZDoh-1 (56/2004 popr., 62/2004 popr., 63/2004 popr.), 102/2004-UPB2 (14/2005 popr.), 53/2005, 70/2005-UPB4, 98/2005, 113/2005-ZJU-B, 3/2006-UPB5, 36/2006 Odl.US: U-I-152/03-13, 78/2006, 107/2006-UPB6, 14/2007-ZVS, 42/2009, 47/2009 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/2009 popr.), 66/2009-UPB7, 22/2010, 26/2011 Odl.US: U-I-271/08-19, 58/2011-ZDT-1

(2003). Zakon o prekrških. Ur. l. RS, št. 7/2003, 45/2004-ZdZPKG, 86/2004, 7/2005 Skl.US: U-I-19/05-5, 23/2005-UPB1, 34/2005 Odl.US: U-I-19/05-11, 44/2005, 55/2005-UPB2, 40/2006 (51/2006 popr.), 70/2006-UPB3, 115/2006, 139/2006 Odl.US: U-I-69/06-16, 3/2007-UPB4, 29/2007 Odl.US: U-I-56/06-31, 58/2007 Odl.US: U-I-34/05-9, 16/2008 Odl.US: U-I-414/06-7, 17/2008 (21/2008 popr.), 76/2008-ZIKS-1C, 108/2009, 109/2009 Odl.US: U-I-56/08-15, 45/2010-ZIntPK, 9/2011, 10/2011 Odl.US: Up-319/10-14, U-I-63/10-7, 26/2011 Odl.US: Up-456/10-22, U-I-89/10-16, 29/2011-UPB8, 43/2011 Odl.US: U-I-166/10-8. Privzeto 18.2.2012 iz: <http://www.uradni-list.si/1/content?id=103272>.

(1999). Zakon o splošnem upravnem postopku. Ur. l. RS, št. 80/1999, 70/2000, 52/2002, 73/2004, 22/2005-UPB1, 119/2005, 24/2006-UPB2, 105/2006-ZUS-1, 126/2007, 65/2008, 47/2009 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/2009 popr.), 8/2010. Privzeto 18.2.2012 iz: <http://www.uradnilist.si/1/objava.jsp?urlid=200624&stevilka=970>

(2008). Zakon o varnosti cestnega prometa /ZVCP-1/. Ur.l. RS, št. 83/2004, 35/2005, 51/2005-UPB1, 67/2005 Odl.US: U-I-32/05-13, 69/2005, 76/2005-ZDCOPMD, 97/2005-UPB2, 108/2005, 25/2006-UPB3, 70/2006-ZIKS-1B, 105/2006, 123/2006 Odl.US: P-72/05-17, U-I-327/05, 133/2006-UPB4, 139/2006-ZORed, 37/2008, 56/2008-UPB5, 57/2008-ZLDUVCP, 73/2008 Odl.US: U-I-295/05-38, 58/2009, 36/2010, 106/2010-ZMV, 109/2010-ZCes-1, 109/2010-ZPrCP, 109/2010-ZVoz, 7/2011 Odl.US: U-I-144/09-13, 39/2011-ZJZ-E, 47/2011 Odl.US: U-I-119/10-6. Privzeto 28.1.2013 iz: http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r02/predpis_ZAKO3622.html

(2010). Zakon o pravilih cestnega prometa /ZPrCP/. Ur.l. RS, št. 109/2010, 57/2012. Privzeto 28.1.2013 iz: http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r03/predpis_ZAKO5793.html

(2006). Zakon o varstvu javnega reda in miru /ZJRM-1/
Ur.l. RS, št. 70/2006. Privzeto 28.1.2013 iz:
http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r01/predpis_ZAKO3891.html

(2010). Zakon o voznikih /ZVoz/. Ur. L. RS, št. 109/2010. Privzeto 28.1.2013 iz:
<http://www.uradni-list.si/1/content?id=101703>

Interno gradivo:

Interno gradivo Okrajnega sodišča Ptuj

PRILOGE

Priloga 1: Vzorec zahteve za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku postaje prometne policije

Pritožnik:.....

Postaja prometne policije

ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO ZOPER ODLOČBO O PREKRŠKU PROMETNE POLICIJE
_____ št..... z dne.....

Podpisani..... vlagam zahtevo za sodno varstvo zoper zgoraj navedeno odločbo o prekršku iz vseh pritožbenih razlogov (po 154. členu ZP-1), to je zaradi bistvene kršitve določb postopka o prekršku, zaradi kršitve materialnega predpisa, zaradi zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja ter zaradi odločitve o sankciji.

Organ, ki je izdal odločbo, pred izdajo ni upošteval moje izjave, ki sem jo podal že na kraju samem oziroma me ni zaslišal (3. točka 155. člena ZP-1). Navedeno predstavlja kršitev pravice iz 29. člena Ustave. Zaslišanje obdolženca v postopku je namreč temeljna pravica, ki omogoča obrambo v postopku nasproti državnemu organu. Že iz 55. člena ZP-1 izhaja dolžnost prekrškovnega organa, da pred izdajo odločbe o prekršku kršitelju da možnost, da se izjavi, kolikor tega ni storil že ob ugotovitvi oziroma obravnavanju prekrška. Tega pa v mojem primeru prekrškovni organ ni upošteval.

Že ob ugotovitvi domnevne storitve prekrška sem neposredno pred uradno osebo podal navedbe glede dejanskega stanja, predlagal priče v zvezi z ugotovitvijo dejanskega stanja ter navedel okoliščine (med drugim tudi skrb za starše), ki bi lahko omilile izrečeno sankcijo. Vsega navedenega pa prekrškovni organ ni upošteval. Uradna oseba prekrškovnega organa bi morala pritožnikove navedbe vzeti na zapisnik, tako kot je to dolžan storiti vsak drug prekrškovni organ. Glede na navedeno gre zato pri izdaji odločbe za absolutno bistveno kršitev določb postopka ter zaradi navedenega za nepopolno ugotovitev dejanskega stanja.

Ker je vlagatelj zahteve torej že ob ugotovitvi prekrška uresničil pravico do izjave (22. člen Ustave v zvezi z 29. členom Ustave), ki pa je prekrškovni organ ni upošteval, ni mogoče uporabiti prepovedi navajanja dejstev in dokazov. Glede na splošno načelo v prekrškovnem in kazenskem pravu, to je načelo materialne resnice (68. člen ZP-1), ki velja tudi v tem postopku, je potrebno odločbo odpraviti, v novem postopku pa vlagatelju zahteve dati ponovno možnost, da se izreče o vseh tako pravnih kot dejanskih vidikih

prekrška ter v skladu z načelom ugotavljanja materialne resnice pravilno in popolno ugotoviti vsa dejstva domnevno storjenega prekrška.

Pritožnik posebej poudarja, da elektronski indikator v času meritve ni delal (iztrošena baterija), zato je moral čakati več kot 20 minut, da so pripeljali drugo baterijo oziroma merilnik, kar bi moralo izhajati iz podpisanega zapisnika o preizkusu alkoholiziranosti. Ustavno sodišče je prav za primer, podoben pritožnikovemu, odločilo, da pritožnika ne morejo zadeti sankcije za prekršek v primeru, ko je razlog za nedelovanje naprav na strani policije. Tudi v pritožnikovem primeru ta ni bil dolžan trpeti zadrževanja na mestu storitve domnevnega prekrška in je podana kršitev 35. člena Ustave (varstvo pravic zasebnosti in osebnostnih pravic).

V kolikor bi prekrškovni organ oziroma sodišče vztrajalo pri prekluziji dokazov, predlagam, da začne postopek pred Ustavnim sodiščem po uradni dolžnosti, da se ugotovi ustavnost takšne določbe o prekluziji dokazov oziroma se organ sam do navedenega opredeli.

V tem smislu predstavlja kršitev postopka tudi neobrazložitev odločbe. Temeljna zahteva je, da je odločba obrazložena na tako konkreten način, da iz nje jasno izhajajo tako subjektivni kot objektivni znaki prekrška. V postopku o prekršku mora biti vsakomur zagotovljeno enako varstvo njegovih pravic (22. člen Ustave). Že iz te določbe izhaja, da so odločbe, s katerimi pristojni organ odloči o posameznikovih pravicah, dolžnostih ali pravnih interesih, obrazložene. Zoper take odločbe Ustava zagotavlja pravico do pravnega sredstva (25. člen Ustave), to jamstvo pa je lahko učinkovito samo, če je odločba v vsaki bistveni točki obrazložena na tako konkreten način (ne pavšalen ali abstrakten), da je mogoča presoja njene pravilnosti. Če je obrazložitev pomanjkljiva, so lahko pravna sredstva le navidezna. Stopnja podrobnosti, s katero mora biti obrazložena odločba, je zato določena s tistim, kar zahteva učinkovito pravno sredstvo zoper odločbo v vsakem konkretnem primeru.

V konkretnem primeru so nekateri dokazi sicer naštet, vendar pa iz odločbe ni razvidno logično sklepanje, ki naj bi predstavljalo podlago za odločitev, kot izhaja iz izreka odločbe. Presoja dokazov sploh ni opravljena. Tako v odločbi sploh ni pojasnjeno, za kakšno obliko odgovornosti naj bi šlo niti razlogi zanj, prav tako niso pojasnjeni drugi razlogi na subjektivni strani prekrška. V obrazložitvi tudi ni odgovorjeno na navedbe, ki jih je vlagatelj zahteve podal ob ugotovitvi domnevnega prekrška ter ni navedeno, zakaj niso upoštevani dokazni predlogi, ki jih je kršitelj tedaj podal. Tako je Ustavno sodišče že večkrat razveljavilo pomanjkljivo obrazložene prekrškovne odločbe (npr. v zadevi št. Up686/02, glej Uradni list RS, št. 73/2003).

Prekrškovni organ je uporabil napačno določbo materialnega zakona oziroma je določbo uporabil nepravilno. Določba C-točke četrtega odstavka 130. člena v zvezi z drugim odstavkom 130. člena Zakona o varnosti cestnega prometa za doseg cone kaznivosti za prekršek terja, da voznik pri tako nizki koncentraciji alkohola na kilogram krvi kaže tudi znake motenj v vedenju, katerih posledica je lahko nezanesljivo ravnanje v cestnem

prometu. Tega zakonskega znaka očitane prekrška ne vsebuje niti opis prekrška niti ni specificiran v sami obrazložitvi odločbe. To pomeni očitno kršitev načela zakonitosti (1. točka 156. člena ZP-1), saj navedeno pomeni, da pritožniku navedenega prekrška ni mogoče očitati.

Prekrškovni organ prav tako ni upošteval okoliščin, ki jih mora upoštevati po uradni dolžnosti, da bi izrekel kar najbolj individualizirano sankcijo. Prav to pa terja 26. člen ZP-1. Ta med drugim določa, da se storilcu prekrška odmeri sankcijo glede na težo prekrška in storilčevo malomarnost ali naklep. Pri tem se upoštevajo vse okoliščine, ki vplivajo na to, ali naj bo sankcija manjša ali večja, zlasti pa: stopnjo storilčeve odgovornosti za prekršek, nagibe, iz katerih je prekršek storil, stopnjo ogrožanja ali kršitve zavarovane dobrine, okoliščine, v katerih je bil prekršek storjen, prejšnje življenje storilca, njegove osebne razmere, njegovo obnašanje po storjenem prekršku itd. Vsega tega prekrškovni organ sploh ni ugotavljal in se do tega sploh ni opredelil v smislu odmere sankcije (npr. vsaj predkaznovanost za morebiten prej storjeni prekršek itd.). Pri odmeri globe bi moral prekrškovni organ upoštevati storilčevo premoženjsko stanje, višino njegove plače, njegove morebitne druge dohodke, njegovo premoženje in njegove družinske obveznosti. Vsega tega prekrškovni organ ni upošteval in se do navedenega ni opredeljeval, kar predstavlja evidentno kršitev procesnega prava. Prav navedeno bi v pritožnikovem primeru lahko privedlo do odmere sankcije pod mejo, ki je predpisana. V šestem odstavku 26. člena ZP-1 namreč zakon omogoča, da se lahko sankcija odmeri pod mejo, ki je predpisana, če ugotovi, da so podane posebne olajševalne okoliščine, ki utemeljujejo izrek milejše sankcije. Pri tem se sme izreči globo do najnižje mere, število predpisanih kazenskih točk pa omiliti.

Glede na navedeno v tej zahtevi za sodno varstvo predlagam, da sodišče odpravi odločbo o prekršku ter samo odloči o prekršku, pritožniku pa omogoči, da se o storitvi prekrška izreče ter izda obrazloženo odločbo.

V....., dne.....

Podpis:.....

Priloga 2: Tabela prekrškov in vloženih zahtev za sodno varstvo, ki jih je obravnavalo Okrajno sodišče Ptuj

Tabela 9: Prekrški obravnavani na Okrajnem sodišču Ptuj

ZAKON	PREKRŠEK	KOLIČINA
ZDP ⁴ -2	16/1-1	1
ZDP-2	16/1-3	3 = 4
ZEPI ⁵	48/1-5	3
ZEPI	48/1-6	1= 4
ZJC ⁶	77 a/1-3	1
ZJRM-1 ⁷	11/2	1
ZJRM-1	17/1	1
ZJRM-1	22/1	5
ZJRM-1	22/2	1
ZJRM-1	6/1	12
ZJRM-1	6/1(/4)	2
ZJRM-1	6/2	7

⁴ Zakon o deviznem poslovanju

⁵ Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih

⁶ Zakon o javnih cestah

⁷ Zakon o varstvu javnega reda in miru

ZJRM-1	6/2(/4)	1
ZJRM-1	6/3	5
ZJRM-1	7/1	4
ZJRM-1	7/2	4
ZJRM-1	8/1	2 = 45
ZMV ⁸	19/6	4
ZMV	19/7	6
ZMV	26/7	11
ZMV	26/8	1
ZMV	35/2	2
ZMV	36/6	1
ZMV	42/4	1
ZMV	42/5	6
ZMV	43/3	3
ZMV	81/3	3 = 38
ZOIZK ⁹	18/1-3	2

⁸ Zakon o motornih vozilih

⁹ Zakon o osebni izkaznici

ZOIZK	23/1-1	1 = 3
ZOPA ¹⁰	16/4	1
ZOro-1 ¹¹	81/1-26	2
ZOro-1	81/1-4	1 = 3
ZOZP ¹²	46/1	7
ZPOL ¹³	126/3	1
ZPPPD ¹⁴	33/1	2
ZPPPD	33/2	8 = 10
ZPRCP ¹⁵	101/10	2
ZPRCP	101/9	1
ZPRCP	105/3-1	7
ZPRCP	105/3-2	1
ZPRCP	105/3-3	1
ZPRCP	105/3-4	9

¹⁰ Zakon o omejevanju porabe alkohola

¹¹ Zakon o orožju

¹² Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu

¹³ Zakon o opoliciji

¹⁴ Zakon o preprečevanju pranja denarja

¹⁵ Zakon o pravilih cestnega prometa

ZPRCP	105/4-1	4
ZPRCP	105/4-2	6
ZPRCP	105/4-3	3
ZPRCP	105/4-4	2
ZPRCP	105/5-2	1
ZPRCP	105/5-3	2
ZPRCP	105/5-4	89
ZPRCP	106/3	4
ZPRCP	107/12	4
ZPRCP	110/5	1
ZPRCP	110/7	1
ZPRCP	16/5	2
ZPRCP	27/9	4
ZPRCP	33/5	4
ZPRCP	34/5-1	6
ZPRCP	37/5	7
ZPRCP	42/4	2
ZPRCP	44/5	1
ZPRCP	45/10	1

ZPRCP	46/4-2	1
ZPRCP	46/5-2	3
ZPRCP	46/5-4	18
ZPRCP	46/6-3	1
ZPRCP	46/6-4	2
ZPRCP	50/4	1
ZPRCP	56/3	1
ZPRCP	58/6	1
ZPRCP	58/7	1
ZPRCP	71/9	1
ZPRCP	83/9	6
ZPRCP	93/13	1
ZPRCP	98/2	2
ZPRCP	99/10	1= 205
ZTUJ-2 ¹⁶	145/1	3
ZVCP-1 ¹⁷	102/16	1

¹⁶ Zakon o tujcih

¹⁷ Zakon o varnosti cestnega prometa

ZVCP-1	103/13	3
ZVCP-1	104/8	1
ZVCP-1	116/7	1
ZVCP-1	119/17 (234)	1
ZVCP-1	122/3	7
ZVCP-1	126/11	4
ZVCP-1	130/3-A	3
ZVCP-1	130/3-B	7
ZVCP-1	130/3-C	6
ZVCP-1	130/3-D	37
ZVCP-1	130/4-B	2
ZVCP-1	130/4-C	4
ZVCP-1	130/4-D	71
ZVCP-1	130/4-D(/5)	9
ZVCP-1	130/5	81
ZVCP-1	131/3	25
ZVCP-1	132/13	8
ZVCP-1	135/5	2
ZVCP-1	138/7	12

ZVCP-1	138/8	28
ZVCP-1	148/3	2
ZVCP-1	190/5	25
ZVCP-1	190/6	4
ZVCP-1	195/8	3
ZVCP-1	197/9	1
ZVCP-1	237/3	21
ZVCP-1	248/5	19
ZVCP-1	25/6	1
ZVCP-1	25/6(234)	3
ZVCP-1	25/7(234)	5
ZVCP-1	27/3	1
ZVCP-1	27/3(234)	5
ZVCP-1	29/4	1
ZVCP-1	29/4(234)	17
ZVCP-1	29/5(234)	1
ZVCP-1	30/5(234)	29
ZVCP-1	32/10-E	1
ZVCP-1	32/7-B	1

ZVCP-1	32/7-D	55
ZVCP-1	32/9-D	3
ZVCP-1	38/3(234)	1
ZVCP-1	38/4	2
ZVCP-1	38/4(234)	1
ZVCP-1	38/5	1
ZVCP-1	38/5(234)	2
ZVCP-1	44/2	1
ZVCP-1	44/2(234)	34
ZVCP-1	46/7(234)	8
ZVCP-1	49/4(234)	2
ZVCP-1	59/4	6
ZVCP-1	59/5	7
ZVCP-1	59/7	3
ZVCP-1	61/8	2
ZVCP-1	61/9	1
ZVCP-1	64/3	1
ZVCP-1	83/5	11
ZVCP-1	84/5	23

ZVCP-1	95/9	6
ZVCP-1	97/4	3
ZVCP-1	99/4	1= 627
ZVOZ-1B ¹⁸	161/1-1	1
ZVOZ	50/10	5
ZVOZ	50/11	22
ZVOZ	50/6	1
ZVOZ	50/8	76
ZVOZ	58/6	4 = 109
ZZZiv ¹⁹	45/1-3	1

Vir: Interno gradivo Okrajnega sodišča Ptuj (2012)

¹⁸ Zakon o voznikih

¹⁹ Zakon o zaščiti živali

Tabela 10: Zahteve za sodno varstvo obravnavane na Okrajnem sodišču Ptuj

ZAKON	PREKRŠEK	KOLIČINA
ZICPES ²⁰	86/1-1	2
ZDP-2	16/1-1	15
ZDP-2	16/1-2	1
ZDP-2	16/1-1	2 = 18
ZOPA	16/1-2	2
ZOPA	16/1-3	12
ZOPA	16/1-7	1 = 15
ZJRM	6/1	11
ZJRM	6/1(4)	9
ZJRM	6/2	6
ZJRM	7/1	4
ZJRM	7/2	11
ZJRM	8/1	3
ZJRM	8/2	3
ZJRM	22/1	12

²⁰ Zakon o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti

ZJRM	23/1	1 = 60
ZOZP	46/1	2
ZPDZC	15/5	1
ZPDZC ²¹	18/1	8
ZPDZC	18/3	1 = 10
ZJC	77A/1-3	1
ZIN-A ²²	38/1-1	4
ZIN-A	38/1-4	6
ZIN-A	38/1-5	3
ZIN-A	38/1-3	1
ZIN	38/1-2	3
ZIN	38/1-6	2
ZIN	39/1	1 = 20
ZGos-C ²³	21/1-3	3
ZDR-A ²⁴	231/1-9	1

²¹ Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno

²² Zakon o inšpekcijskem nadzoru

²³ Zakon o gostinstvu

²⁴ Zakon o delovnih razmerjih

ZDR-A	231/1-16	1
ZDR-A	229/1-4	1
ZDR-A	229/1-15	1
ZDR-A	229/1-5	2
ZDR	231/1-2	3
ZDR	231/1-10	4
ZDR	231/1-1	2
ZDR	229/1-1	1 = 16
ZPCP ²⁵	128/1-8	2
ZPCP	125/1-1	2
ZPCP	127/1-1	1
ZPCP	126/1-9	1
ZPCP	128/1-1	1
ZPCP	128/1-2	2
ZPCP	124/1	2 = 11
ZPPreb ²⁶	25/1	1

²⁵ Zakon o prevozih v cestnem prometu

²⁶ Zakon o prijavi prebivališča

ZPPreb	25/1-4	1
ZPPreb	25/1-1	3 = 5
ZVCP-1	14/8	1
ZVCP-1	25/5	3
ZVCP-1	25/6	4
ZVCP-1	25/6(234)	3
ZVCP-1	26/11	1
ZVCP-1	27/3	14
ZVCP-1	29/4	1
ZVCP-1	30/5	2
ZVCP-1	32/7-A	2
ZVCP-1	32/7-B	80
ZVCP-1	32/7-C	26
ZVCP-1	32/9-B	1
ZVCP-1	37/5	1
ZVCP-1	38/4	2
ZVCP-1	44/3	1
ZVCP-1	49/4	1
ZVCP-1	52/6	12

ZVCP-1	55/2	1
ZVCP-1	59/4	1
ZVCP-1	59/5	5
ZVCP-1	59/7	2
ZVCP-1	59/8	4
ZVCP-1	59/9	2
ZVCP-1	60/3	1
ZVCP-1	61/9	1
ZVCP-1	64/3	2
ZVCP-1	65/4	1
ZVCP-1	65/5	1
ZVCP-1	65/6	1
ZVCP-1	69/5-A	2
ZVCP-1	70/7-A	2
ZVCP-1	72/4	3
ZVCP-1	75/6	1
ZVCP-1	83/5	28
ZVCP-1	84/5	1
ZVCP-1	92/12	1

ZVCP-1	95/9	2
ZVCP-1	96/7	1
ZVCP-1	103/13	1
ZVCP-1	113/8	3
ZVCP-1	113/9	2
ZVCP-1	114/5	3
ZVCP-1	116/6	1
ZVCP-1	116/7	2
ZVCP-1	119/17	1
ZVCP-1	122/3	10
ZVCP-1	122/4	2
ZVCP-1	123/10	1
ZVCP-1	126/11	7
ZVCP-1	130/3-A	3
ZVCP-1	130/3-B	2
ZVCP-1	130/3-C	3
ZVCP-1	130/4-B	12
ZVCP-1	130/4-C	14
ZVCP-1	130/4-D	1

ZVCP-1	135/5	5
ZVCP-1	135/10	1
ZVCP-1	138/7	7
ZVCP-1	138/8	7
ZVCP-1	148/3	1
ZVCP-1	152/7	3
ZVCP-1	190/5	10
ZVCP-1	190/6	4
ZVCP-1	190/7	2
ZVCP-1	190/8	1
ZVCP-1	190/9	1
ZVCP-1	195/8	1
ZVCP-1	237/3	12
ZVCP-1	237/4	2 = 343

Vir: Interno gradivo Okrajnega sodišča Ptuj (2012)